

2017ko AURREKONTUAK GENEROAREN IKUSPEGITIK DUEN ERAGINAREN AZTERKETA

TXOSTEN EXEKUTIBOA

1. SARRERA.....	2
1.1. BIZI KALITATEAREN ESPARRU DESBERDINETAN OINARRITUTAKO METODOLOGIA	3
2. GIPUZKOAKO GENERO-ADIERAZLEEN BENCHMARKING-AZTERKETA, EUROPAR BATASUNA ERREFERENTZIATZAT HARTUTA.....	8
2.1. DENBORAREN ERABILERA	10
2.2. ENPLEGUA	11
2.3. PRESTAKUNTZA	13
2.4. ERRENTEN BANAKETA	13
2.5. ERABAKIAK HARTZEKO ALORRA	14
2.6. EMAKUMEEN AURKAKO INDARKERIA MATXISTA	15
3. FUNTZIO PUBLIKOKO DATUAK	17
3.1. LANGILERIAREN OSAERA 2016/07/31N	17
3.2. FAMILIA BIZITZA ETA LANA BATERAGARRI EGITEKO NEURRIAK	18
3.3. ADINAREN ARABERAKO DESBERDINTASUNAK	19
3.4. LANGILEEN PRESTAKUNTZARI BURUZKO DATUAK	19
4. AZTERTUTAKO PROGRAMEN PISUA AURREKONTUAN.....	20
5. AZTERTUTAKO PROGRAMEN ANALISIA ERAGINA DUTEN PERTSONEN KOLEKTIBOEN ARABERA	25
5.1. ADINEKOEI ZUZENDUTAKO PROGRAMAK	28
5.2. BEHAR BEREZIAK DITUZTENEI ZUZENDUTAKO PROGRAMAK.....	31
5.3. HAUR ETA NERABEEI ZUZENDUTAKO PROGRAMAK	33
5.4. POPULAZIO OSOARI ZUZENDUTAKO PROGRAMAK	36
5.5. HELDUEI ZUZENDUTAKO PROGRAMAK.....	40
5.6. KONPARAKETA 2016-2017	43
6. AZTERTUTAKO PROGRAMEN ERAGINA OINARRIZKO GAITASUNEN GAINEAN..	44
6.1. OINARRIZKO GAITASUNAK.....	44
6.2. PROGRAMEN ANALISIA GAITASUNEN ARABERA	45
6.3. KONPARAKETA 2016-2017	47

1. SARRERA

Txosten honek aztertzen du nola eragiten duten aurrekontuek gipuzkoarron bizi-kalitatean, generoak sor ditzakeen desorekak ahalik eta gehien murrizteko helburuarekin.

Aurrekontuak generoaren ikuspegitik lantzea aurrekontu prozesuaren azterketa da. Helburu nagusia politika publikoek emakumeen bizi-kalitatean duten eragina ezagutzea da, gizonengan duten eraginarekin alderatuta. Politika publikoen emaitzen argazkia eduki ostean, egindakoaren egokitasun maila aztertu egin beharko da emakumezkoen zein gizonezkoen bizi kalitatean duen eragina aztertu ahal izateko. Horrez gain, epe erdian funtsezkoa izango da Gipuzkoako emakume zein gizonezkoen iritziak kontuan hartzea, Gipuzkoako Foru Aldundiaren (GFA) eskumenetatik abiatuta, egindakoaren asetze-maila analizatzeko eta beharrezkoa ikusten den ataletan hobekuntzak sartzeko asmoz. Azken finean, azterketa horien azken helburua eskainitako zerbitzu publikoen erabiltzaile erreal zein potentzialen partetik proposatutako aldaketak aztertzea, ahal diren neurrian sartzeko joateko, alde kualitatiboari garrantzi berezia eskainiz.

Laburbilduz, aurrekontuak generoaren ikuspegitik zer nolako eragina duen ebaluatzeak ezinbesteko garrantzia du, aukera ematen baitu gastu eta sarreraren politikek nolako eragina duten pertsonen ongizatean neurtzeko, baita gizartean eragin nahi diren aldaketak gauzatzen ari diren ala ez jakiteko ere.

Azterketa hauek egiterakoan ikuspegi ezberdinak erabil daitezke. Kasu honetan, pertsonen eta kolektiboen **gaitasunen ikuspuntua** hartzen da abiapuntutzat. Ikuskera honek zera aldarrikatzen du: politika publikoen arrakasta neurtzeko funtsezko parametroak talde jakin bateko emakume eta gizonen banakako nahiz taldeko premien betetze mailan oinarritu behar direla. Hortaz, “genero ikuspegiko aurrekontuak” bizi kalitatean oinarritzen den giza garapen iraunkorraren kontzeptuarekin bat egiten du neurri handi batean.

Nazioarteko esperientzia gehienetan honelako azterketak gastuen azterketatik abiatu ohi dira eta hemen aurkezten dugun hau ere, gastu programen azterketa da, batez ere. Hala ere, GFak diru-sarrera nagusien gain eskumena duenez, proiektu honen barnean Ogasun sailak zergak ere generoaren ikuspegitik lantzeko ahalegina egiten du, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergatik abiatuta. Gure ustez sarreraren gaineko analisi honek asko aberasten du hemen aurkezten dugun txostena.

Gipuzkoako Foru Aldundiarentzat proiektu honen balio estrategikoa agerikoa da, departamentu ezberdinetatik bultzatzen diren politiken arteko loturak eta koordinazioa ezartzen eta indartzen laguntzen duelako, besteak beste. Azken finean, proiektu honek zeharkako ikuspegia lantzen duenez, lan egiteko modu berriak bultzatzen ditu, helburu komun batzuk lortzeko asmotan politika publiko ezberdinen arteko sinergiak bilatzen ditu, hori guztia generoaren inguruko gogoeta arlo guztietan ezarriz.

1.1. Bizi kalitatearen esparru desberdinetan oinarritutako metodologia

Azterketa hori egiteko bizi kalitatean oinarrituta dagoen metodologia erabili da. Metodologia horrekin programa ezberdinek nola eragiten duten emakume eta gizonen bizi kalitatean aztertu nahi da, horretarako pertsonarentzat oinarritzkoak diren gaitasunak identifikatuz. Eta gure kasuan, gastu programen azterketa egiteko Amartya Sen-ek proposatutako gaitasun ikuspegian oinarrituta, Martha Nussbaum-ek garaturiko funtsezko gaitasunen zerrenda abiapuntu moduan erabili dugu, beti ere Foru Aldundiak dituen eskumenak kontuan hartuta. Egile hauen arabera, garapenaren helburua pertsonak izan behar dute eta ez bitartekoa soilik, eta garapen hori pertsonen aukerak zabaltzen dituen prozesutzat ulertzen dute, baliotsu irizten dioten bizitza aurrera eramateko aukerak, hain zuzen ere. Ondo bizi ahal izateko funtsezkoa da norberak bizitza berrantolatzeke gaitasuna sustatzea, norbere ikuspuntutik gai

sakonenak eta garrantzitsuenak zeintzuk diren kontuan hartuta. Proiektu honetan aukeratu diren oinarritzko gaitasunak honako hauek dira:

- Zaintza egokirako aukera
- Etxeko esparru egoki eta segururako aukera
- Diru sarrerak eskuratzeko aukera
- Aisialdirako eta kirola egiteko aukera
- Mugikortasun eta lurralde antolaketa egokietarako aukera
- Gizarte eta politika mailan parte-hartzeko aukera
- Ordaindutako lanerako aukera, baldintza egokietan
- Hezkuntza eta ezagutzarako aukera
- Osasunerako aukera
- Indarkeriarik gabeko bizitza librerako aukera

Aurrekontuak generoaren ikuspegitik aztertzeko saio honetan parte hartu dutenei eskatu zaie aukeratutako programak/jarduerak zein gaitasunetan eragiten duten markatzea. Goiko hamar gaitasun hauetatik, identifikatzeko zailenak lehena eta bigarrena dira, seguru asko, bietan esparru pribatuak garrantzi handia duelako eta ez gaudelako ohituta esparru publikoa eta pribatuaren arteko loturak ikusten. **Zaintzarako aukera** izateak esan nahi du behar zuzenak -biologikoak nahiz afektiboak-, asetzeko aukera dugula. Bizitzan zehar behar ditugun zaintza gehienak etxegunean asetzen dira eta emakumeen lana izan ohi dira, tradizionalki. Dena den, familiaz gain, sektore publikoak, pribatuak zein komunitarioak ere parte hartzen dute zaintza lanetan. Bestalde, **etxeko esparru egoki eta segurua** izatea oso garrantzitsua da; etxebizitza, egoitzak eta bestelako esparru domestikoak zaintzarako funtsezko eremuak direlako.

Honez gain, gaitasunen sailkapen honetan oinarritutako azterketak aukera ematen digu baloratzeko berdintasun alorrean ematen ari garen aurrerapausoak zenbateraino egokitzen diren Europako Komisioak onartutako *Emakume eta gizonen arteko berdintasunerako estrategiarekin (2010-1015)*.

Hori guztia asmo handiko proiektua denez, fasetan ari gara lantzen. Lehenengo fase batean, 2011ko aurrekontu proiektuari begira araudia egokitzen hasi zen, lan talde espezifikoak osatu eta genero ikuspegitik programen lehenengo sailkapena egin zen. Ondoren, 2012ko aurrekontuan generoaren ikuspegitik eragin handiko programak aztertu ziren (guztira 17 programa, kudeaketa propioa aurrekontuan %52,4 pisua dutenak). Jarraian, 2013ko aurrekontuan eragin handikoaz gain eragin ertaineko zenbait programa aztertu ziren, guztira 30 programa eta %66,0 pisua zutenak aurrekontu propioan. 2014ko aurrekontuari begira, eragin ertaineko gainontzeko programak ere aztertu ziren, eta horiekin batera eragin txikikoek ere beraien genero fitxa sortu zen. Guztira 33 programa aztertu ziren, aurrekontu propioaren %71. 2015eko aurrekonturako eragina baloratzeko metodologian aldaketa batzuk sartu ziren, eta ondorioz programa batzuk azterketatik kanpo geratu ziren. Azkenean, 31 programa aztertu ziren, aurrekontu propio osoaren %71,0. 2016ko aurrekontua, legegintzaldi aldaketa ondorengo lehenengoa izan zen, eta horrek aldaketak ekarri zituen bai GFaren departamentu egituran eta baita aurrekontu programetan ere. Horregatik, alderaketak beste ekitaldi batzuekin, kontu handiz egin behar dira. Azkenean, 32 programa aztertu ziren, aurrekontu propio osoaren %67,1.

2017ko aurrekontu honek ere aldaketa garrantzitsuak ekarri ditu, bai bere lanketa orokorrean eta baita genero atalean ere. Orain arte, foru sektore publikoaren kudeaketa ekonomiko-finantzarioak ez zituen erlazioan jartzen kudeaketa planak eta aurrekontua. Eta kudeaketa planak eraginkorrak izan daitezen, beharrezkoa da aurrekontua helburu edo emaitzetara begira jartzea, politika publikoak ebaluatzeko aukera eman dezan. Horregatik, aurrera eramanez helburuetara zuzendutako aurrekontuaren prestaketa, eta gainera lerrokatuta bai 2015-2019 Kudeaketa Plan Estrategikora, bai zeharkako planetara (Emakumeen eta Gizonen berdintasunerako Plana 2012-2020 eta Hizkuntza Berdintasuna Plana) eta baita Departamentuko bakoitzeko plan operatiboetara ere. Horrela, programa bakoitzak bere jarduerak plan horietako helburuekin lerrokatu behar izan ditu.

Azkenean, 2017an 31 programa aztertu dira, eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren aurrekontu propio osoaren %64,1 metatzen dute. Gainera, eta lehen aldiz, sektore publiko forala osatzen duten Erakunde Autonomo, Sozietate Publiko, Fundazio... aztertu dira. Horrela, horietako 3 sailkatu dira eragin handikoak bezala.

1. Uliazpi Fundazioa: erakunde autonomo honek 18,5 milioi eurotako aurrekontua du 2017an. Adimen urritasuna duten pertsonen eta beren familien bizi kalitatea garatzen laguntzeko zerbitzuak eta babesa eskaintzea du helburu. Eragiten duen kolektiboari dagokionez, populazio osoari ukitzen dio; eta gaitasun nagusia, berriz, zainketa egokiak jasotzea da.
2. Kabia: erakunde autonomo honek 19 milioi eurotako aurrekontua du 2017an. Mendekotasun egoeran dauden adineko pertsonen zaintza eta arreta ematea du helburu, egoitzetan eta eguneko zentroetan. Eragiten duen kolektiboari dagokionez, adineko pertsonak dira; eta gaitasun nagusia, berriz, zainketa egokiak jasotzea da.
3. Kirolgi: fundazio honek 2,6 milioi eurotako aurrekontua du 2017an. Bere helburua da sustatzea Gipuzkoako taldeek eta kirolariek goi errendimenduko kirolean parte har dezaten. Eragiten duen kolektiboari dagokionez, pertsona helduak dira; eta gaitasun nagusia, berriz, aisia eta kirolerako aukera izatea da.

Zenbateko horiek ikusita, esan dezakegu, programa horiek ondo ordezkatzeko dituztela foru aldunditik bultzatutako politika publikoak. Bigarren fase honetan, proiektua programa berrietara zabaltzeaz gain, zenbait hobekuntza kualitatibo burutu dira ere, homogeneitate handiagoa emanez egindako azterketari eta emaitza nagusiak modu sintetikoan azalduz txosten exekutibo honen bitartez.

Txosten exekutibo honetan Gipuzkoako Foru Aldundiak aurrekontuan islatzen diren baliabideak zertan gastatzen dituen ikusten da, norengan iristen diren

abian jarritako programak/jarduerak eta baita nolako aldeak dauden emakume eta gizonen artean ere. Proiektua, noski, ez da hemen gelditzen eta, politika publikoa hobetu nahi bada, hurrengo urteko aurrekontuetan pentsatzen hasi aurretik, hemen aurkezten den lana aztertzea komeniko da, jakiteko egindakoarekin lortu nahi ditugun helburuetara hurbiltzen ari garen ala ez. Ez dugu ahaztu behar genero aurrekontuen azken helburua politika publikoa hobetzea dela, emakume eta gizonen arteko desberdintasunak murriztearekin batera. Txosten honek, beraz, eztabaidarako tresna bat izan behar du eta eztabaida horretan agintariek nahiz herritarrek parte hartu beharko lukete hurrengo urteko aurrekontuei begira aldaketak proposatzeko.

Kontuan izan behar da, gainera, Gipuzkoako Foru Aldundia udalen diru-emailea dela eta hauek direla baliabide publikoak kudeatzen dituztenak. Beraz, jakin nahi bada benetan nola eragiten duten baliabide hauek Gipuzkoako emakume eta gizonengan, beharrezkoa izango da Udalak ere horrelako azterketak burutzen hastea. Hori gauzatzeko era bat litzateke, udaletxeei emandako diru-laguntzen berri eskatzen zaienean, sexuen arabeko datu desagregatuak eta programekiko herritarren iritzia ere eskatzea, besteak beste.

Txostena honela egituratzen da: sarrera honen ondoren, eta egitekoa bere testuinguruan kokatzeko, bigarren atalean, diagnostiko orokorra egiten dugu, hau da, Gipuzkoako populazioaren argazki sintetikoa eskaintzen da eta Europako berdintasunerako estrategian erabiltzen diren adierazleak neurtzen ditugu, Gipuzkoako datuekin alderatuz. Hirugarren atalean, Gipuzkoako Foru Aldundiko langileek sexuen arabera sailkatuta azaltzen duten egitura eta ezaugarri nagusiak ematen dira. Laugarren atalean, berriz, aztertutako programen garrantzia laburbiltzen da, aurrekontuarekiko pisua neurtuz. Bosgarren atalean, programa horiek pertsonen bizi-kalitatean eragiteko ahalmena baloratzuz, populazioaren kolektibo ezberdinetan nola eragiten duten aztertzen da. Ondoren, azken atalean, gaitasunen gaineko analisia egiten da. Bukaeran, eranskinen atalean, sailek egindako fitxak eranstean dira.

2. GIPUZKOAKO GENERO-ADIERAZLEEN BENCHMARKING-AZTERKETA, EUOPAR BATASUNA ERREFERENTZIATZAT HARTUTA

Azken urteetan Gipuzkoako gizon eta emakumeen arteko berdintasunari buruzko erreferentziazko adierazleen bilakaerak, oro har, ibilbide positiboa izan du, emakumezkoen jatorrizko egoera okerragotik abiatuta, beti ere. Hala ere, oraindik ere urrats asko eman behar dira benetako egoera parekidea lortzeko eta mendeetako bazterketa egoeraren ondorioak gainditzeko. Horrez gain, azken urteotako krisi ekonomikoaren ondorioz, gizartearen sektore guztiak kaltetuak izaten ari dira, langabezia areagotuz, ongizate estatuko zenbait zerbitzuetan murrizketak ezarri, zeharkako zergak handituz... Gainera, errenta maila baxuko eta babesik gabeko pertsonengan eragina askoz kaltegarriagoa izaten ari da, jakin dakigularik, pobrezia tasa neurtzeko erabiltzen dugun adierazleak emakume eta gizonen arteko arraila altua erakusten duela.

Europako datuekin konparaketa egiten hasi aurretik, Gipuzkoako populazioaren oinarrizko datu batzuk aztertuko ditugu. 2015eko urtarilaren 1ean 709.991 biztanle zituen Gipuzkoak; horien %19,1ek 19 urte edo gutxiago zituen; %59,9k, berriz, 20 eta 64 urte bitarteko tartean zeuden; eta azkenik, biztanleria osoaren %21,0ek 65 urte edo gehiago zituen.

2.1. TAULA. Gipuzkoako biztanleak adin tarte eta sexuaren arabera (2015/01/01)

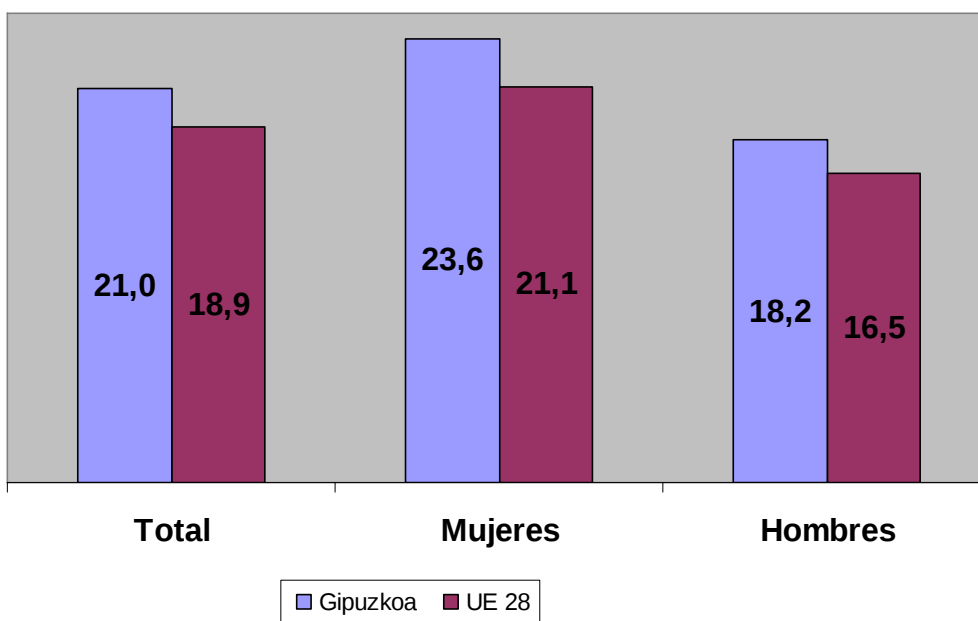
	0 - 19		20 - 64		>= 65		Guztira	
Emakumeak	65.853	48,6	210.743	49,5	85.643	57,5	362.239	51,0
Gizonak	69.547	51,4	214.854	50,5	63.351	42,5	347.752	49,0
Guztira	135.400	100,0	425.597	100,0	148.994	100,0	709.991	100,0

Sexuaren arabera, 362.239 emakumeak ziren (%51,0), eta beste 347.752 gizonetzkoak (%49,0). Adina eta sexuaren arabera sailkatuta portzentajeak nabarmen aldatzen dira:

- 0-19 urte bitartean, gizonezkoak zertxobait gehiago dira: %51,4.
- Berdin gertatzen da 20-64 urte bitartean: gizonezkoak %50,5 dira.
- Baina 65 urte edo gehiagokoen tartean datuak aldatu egiten dira: emakumeak populazio tarte horren %57,5 dira eta gizonezkoak %42,5.

Gipuzkoan adinekoen pisua handia da biztanlerian: hori ondorioztatu daiteke EB28ko batz besteko datuekin alderatuta. Gipuzkoan, 65 urte edo gehiagoko biztanleak populazio osoaren %21,0 dira eta European, berriz, %18,9, hau da, 2,1 puntuko aldea dago. Alde hori, oraindik nabarmenagoa da emakumeen kasuan (2,5 puntu: %23,6 Gipuzkoan eta %21,1 UE28n); gizonezkoetan, berriz, aldea 1,7 puntukoa da (Gipuzkoan %18,2 dira eta UE28n %16,5). Honek zerikusia du Gipuzkoan bizi itxaropena oso altua izatearekin, emakumeen kasuan 86 urte arteraino iristen baita azken datuen arabera eta gizonezkoen kasuan 79 urte arteraino. UE28ko herrialdeentzat, aldiz, emakumeen kasuan 83 urte arteraino iristen da eta 77 urte arteraino gizonezkoentzat. Honek zera erakusten du: adinekoei zuzendutako politika publikoen beharrak (zaintza, diru sarrerak, e.a.) garrantzi berezia izan behar duela aldundiaren egitasmoetan.

2.1. GRAFIKOA. 65 urtetik gorako biztanleriaren pisua biztanleria osoan

Iturria: Eustat eta Eurostat.

Europar Batasuna erreferentziazat hartuta egin behar dugun benchmarking edo alderaketa honetan 6 arlo aztertuko ditugu: denboraren erabilera; enplegua; prestakuntza eta prestakuntzarako sarrera; errenten desberdintasuna; erabakiak hartzeko alorra; eta emakumeen kontrako indarkeria.

2.1. Denboraren erabilera

Nabarmenak dira genero ikuspuntutik topatzen diren desberdintasunak denboraren erabileraren aldetik. Datuak ditugun herrialde guztietan emakumezkoek gizonezkoek baino denbora gehiago jarduten dute etxeko eta zaintza lanetan eguneko. Hala ere, Gipuzkoan diferentzia hau nabarmen txikitu da azken bost urteotan, EB batez bestekoaren azpitik nabarmen kokatu delarik. Horrela, Gipuzkoako emakumeek gizonezkoek baino 1 ordu eta 54 minutu gehiago eskaintzen diote egunero zaintza eta etxeko lanei 2013an, bost urte lehenago 2 ordu eta 28 minutuko aldea zegoelarik.

Aisiari dagokionez, berriz, justu kontrakoa gertatzen da: herrialde guztietan gizonezkoek emakumezkoek baino denbora gehiago eskaintzen diote aisiari. Batez beste, 3 ordu laurden gehiago eskaintzen diote Europan, Gipuzkoan bezalatsu. Hala ere, aipatu beharra dago EAEko eta Gipuzkoako emakumeak Europako herrialdeetatik (datuak ditugunetatik, behintzat) aisiari denbora gehien eskaintzen diotenak direla (baita gizonak ere). Emakume eta gizonen arteko arrailaren arrazoi nagusienetakoa aurretik aipatutako zaintza eta etxeko lanei eskainitako denboran ematen den arrailean bertan daukagu: aisiarako aukera murriztagoa dute, oro har, emakumeek, lan erreproduktiboaren ardura nagusia jasaten baitute.

EAEko biztanleria landunaren gainean berriki argitaratu diren datuei ⁽¹⁾ dagokionez, gainera, egunean etxeko eta zaintza lanei eskainitako ordu kopuruak aztertzen baditugu, emakume eta gizonen arteko arraila 4 ordukoa dela ikus dezakegu. Hau da, lanean ari den biztanleriaren artean are handiagoa da arraila.

⁽¹⁾EUSTAT. Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzea

2.2. Enplegua

Enplegurako sarrera urriagoa da emakumeen artean: okupazio tasa gizonezkoena baino 7,2 puntu txikiagoa da. Halere, Europako batez bestekoa baino txikiagoa da (11,5 puntu). Azken datuen arabera, Gipuzkoan arraila hori 0,8 puntu gutxitu da 2013tik 2014ra, eta Europan apenas 0,2 puntu jaitsi da.

Emakumeen enplegua sektoreka aztertzen badugu, zera ikus daiteke: emakume landunen %88,6 zerbitzuen sektorean ari da lanean. Industria sektorean desoreka nabarmena da: bertan gizonen %35,0ak lan egiten duen bitartean, emakumezkoen %9,4ak besterik ez du lan egiten. Eraikuntzan ere ageri da desberdintasuna: gizonen %8,9ak lan egiten du sektore honetan, baina emakumezkoen %1,4ak besterik ez. Banaketa hau, gainera, egonkorra da urteetan zehar, estrukturala dela esan daiteke.

**2.2. TAULA. Biztanleria landunaren banaketa sektore
eta sexuaren arabera**

	2015
Emakumeak	
Nekazaritza	0,6
Industria	9,4
Eraikuntza	1,4
Zerbitzuak	88,6
Guztira	100,0
Gizonak	
Nekazaritza	2,1
Industria	35,0
Eraikuntza	8,9
Zerbitzuak	53,9
Guztira	100,0

Eustat. Lan Merkatuaren Zentsua 2015

Bestalde, azpimarratzekoa da emakumeek proportzio handiagoan burutzen dituztela lanaldi partzialeko lanak, 2013an proportzio horrek nabarmen egin duelarik gora: soldatapeko lanean ari diren emakumeen %22,3ak (iaz %14,4), gizonezkoen artean %4,3ak besterik ez. Beraz, lanaldi partzialean lanean ari diren emakumeen portzentajearen igoera hau aurreko urteetako beheranzko joera apurtzen du eta gizonekin zegoen arraila handia, are handiagoa bihurtzen du (2012an 12,0 puntukoa, 2013an 18 puntukoa). Emakumeen okupazio tasa igo dela ikusirik, igoera hau lanaldi partzialeko postuetara bideratu dela ondoriozta daiteke.

Nabarmentzekoa da Europa mailan lanaldi partzialean ari diren emakume (%32,1) eta gizonen (%8,8) proportzioa bertakoa baino handiagoa dela, lana eta familia uztartzeko beharrari erantzun emateko. Baina Europan emakume eta gizonen arraila are handiagoa da, hor ere genero desberdintasuna errotuta baitago, gurean bezalatsu.

Azken urteetan, emakumeen enplegurako sarrera areagotu izana eta gizonekiko aldearen murrizketa nabarmendu dezakegu. Hori horrela, langabezia-tasen arteko aldeak bateratzeko joera izan du. Hala eta guztiz ere, esan beharra dago krisiak emakumeen enpleguan eragina izan duela, 2015ean langabezia tasa gizonezkoenera asko gerturatuz: 2007 urtean emakumezkoen langabezia tasa %3,1koa zen eta 2015ean %12,9ra igo da (9,8 p.p. handitu da); gizonezkoen kasuan, epealdi berean, %2,2tik %13,0ra igo da (10,8 p.p. gehiago).

Okupazio tasa txikiagoa izateak, eta aldi berean, lanaldi partziala gehiago erabiltzeak, zerikusia du aurreko puntuan aipatu ditugun denboraren erabileraren datuekin: emakumeek denbora gehiago ematen dute zaintza eta etxeko lanetan, eta ondorioz, denbora gutxiago dute lan merkatuan parte-hartzeko, besteak beste.

2.3. Prestakuntza

Emakumeek, batez beste, hezkuntza maila altuagoa lortzen dute. Gainera, arraila emakumeen aldekoa izateaz gain, Gipuzkoako emakumeek lortutako mailaren bilakaera positiboa da.

Europa 2020 estrategiaren barruan, unibertsitate mailako ikasketak dituen 30-34 urteko populazioaren pisua adierazle moduan topa dezakegu. Gipuzkoa mailan, adin tarte horretako emakumezkoen %55ak ditu unibertsitate ikasketak, EB-28an %41koa izanik hauen pisua. Beraz, egoera oso baikorrean aurkitzen gara prestakuntzaren arloan. Gizonekiko arraila, gainera, nabarmena da adierazle honetan: Gipuzkoako 30-34 urteko gizonen %38k ditu unibertsitate ikasketak, hau da, 16 p.p. arraila dago (EB-28an 8 p.p.koa da).

Dena den, ingeniaritza eta ikasketa tekniko-industrialei dagokionez, emakumeen presentzia txikiagoa da; eta Gipuzkoan industriak duen pisua kontuan hartuta, horrek beraien lan merkatutako sarbidea mugatzen du.

2.3. TAULA. Unibertsitate ikasketa adar desberdinetan matrikulatutako ikasleen ehunekoa, sexuka (2012/13 ikasturtea)

	Gizonak	Emakumeak	Guztira
Zientziak	45	55	100
Humanitateak	24	76	100
Osasuna	40	60	100
Gizarte eta juridikoak	40	60	100
Teknikoak	71	29	100

2.4. Errenten banaketa

Bloke honek desoreka nabarmena erakusten du gizon eta emakumeen artean. Emakumezkoek errenta txikiagoak jasotzen dituzte eta egindako lanagatik diru-sarrera gutxiago lortzen dute; beraz, kopuruari dagokionez, aldeak nabarmenak dira. Esaterako, 2013ko Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren arabera, emakumeen batez besteko errenta 14.921 eurokoa da, eta gizonezkoena, berriz, 25.080 eurokoa; hau da, 10.159 euroko aldea dago.

2.4 TAULA. PFEZ aitortzaileen batez besteko errenta sexuka

	Batez besteko errenta (*)					Bariazioa			
	2009	2010	2011	2012	2013	10/09	11/10	12/11	13/12
Emakumeak	15.468	15.161	15.604	14.987	14.921	-2,0	2,9	-4,0	-0,4
Gizonak	25.865	26.058	26.193	25.080	25.080	0,7	0,5	-4,2	0,0
Arraila	40,2	41,8	40,4	40,2	40,5	+1,6p.p.	-1,4 p.p.	-0,2 p.p.	+0,3 p.p.

Zenbatekoak eurotan

(*) Batez besteko errentaren kalkulua: Emakume eta gizonen batez besteko errenta kalkulatzeko, banakako aitortzen eta familia unitatean sartu gabekoen aitortzen, aitortzaile bakarrek direnez, bakoitzari dagokion sexua egotzi zaie. Baterako aitortzen, ordea, -bi ezkontide dauden kasuetan- bi aitortzaile hartu dira kontutan eta bakoitzari bere laneko eta jardueretako errentak egotzi zaizkie, kapitalaren errentak erdibana egin diren bitartean.

Aurreko taulak erakusten dituen errenta desberdintasunak ulertze aldera, zenbait faktore eduki behar dira kontutan: lehenik eta behin, aurretik aipatu dugun moduan, emakumeen portzentaje altuago batek egiten du lan lanaldi partzialean. Bestalde, asko dira oraindik soldatapeko lanik ez duten emakumeak, senarrekin baterako aitortpena egiten dutenak. Horien kasuan, aitortzaile moduan kontutan edukitzen dira, baina beraien errenta maila oso baxua da (bikotearen kapital etekinen erdia, hain zuzen ere). Eta azkenik, sexuaren arabera lanaren sektorekako banaketa dela-eta, feminizatutako sektoreak tradizionalki soldata baxuagokoak izan dira (zaintza lanak, merkataritzako lanak, bulegokoak,...).

Bestalde, pobreziaren adierazleak erakusten dute horrek neurri handiagoan eragiten dietela emakumeei (AROE tasa %21,5eko da emakumeentzat eta %17,5 gizonezkoentzat. European, pobrezia eta bazterketa arriskuan dauden emakumeen proportzioa handixeago bada ere (%25,7), gizonezkoekin aldea txikiagoa da (2,0 puntu).

2.5. Erabakiak hartzeko alorra

Alor honi dagokienez, esan beharra dago oraindik egiteko asko dagoela, nahiz eta aurrerapenak, gehienbat esparru publikoan, enpresaren eremuan desorekak jarraitu egiten baitute.

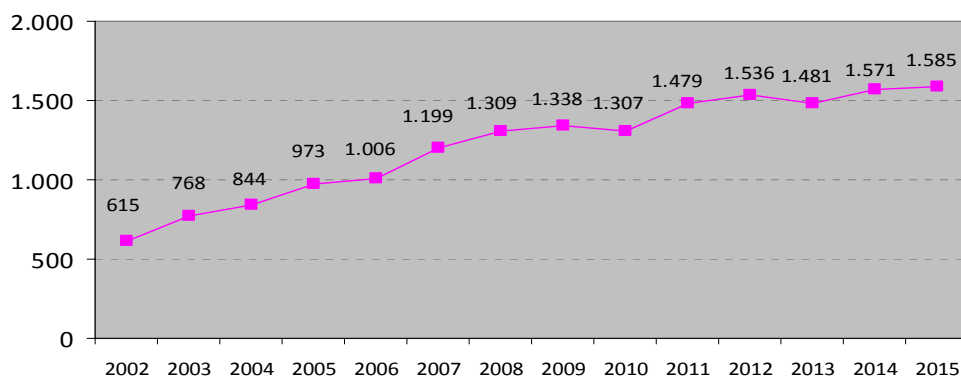
Enpresen zuzendaritza karguei buruzko azken datuek (Lan Merkatuaren Zentsua, 2012) erakusten dute emakumezkoen parte hartzea handitu egin dela krisi garai honetan: 2008 urtean %28,8 ziren zuzendaritza karguetan zeuden emakumeak, eta 2012an, aldiz, %32,7ra igo da proportzio hau.

Beraz, Europako Parlamentuak onartutako txostenean adierazten zuen helburutik gertuago gaude: hots, emakumeen parte hartzea zuzendaritza karguetan 2020 urterako %40ra handitzea. Horretarako, burtsan kotizatzen duten enpresetan behinik behin, kuotak ezartzea proposatu zuen.

2.6. Emakumeen aurkako indarkeria matxista

Emakumeen aurkako indarkeriaren datuak larriak izaten jarraitzen dute. Azken hamalau urteetan genero-indarkeriaren biktimen kopurua ia-ia hirukoiztu egin da. 2015ean biktima kopurua 1.585era heldu da.

2.2. GRAFIKOA. Genero indarkeriaren biktimak Gipuzkoan

Iturria: Eusko Jaurlaritza. Barne Saila. Genero-Indarkeriaren Biktimei Laguntzeko Zuzendaritza.

2.5. LABURPEN TAULA: Gizon eta emakumeen arteko berdintasuna Gipuzkoan eta Europan

	Gipuzkoa	EB-28	Benchmarking
DENBORAREN ERABILERA			
Zaintza eta etxeko lanei eskainitako denbora 2013(emakumeen denbora – gizonekoena; oo:mm)	+1 ordu 45 min	+2 ordu 15 min ⁽¹⁾	++
Aisiari eskainitako denbora (emakumeen denbora – gizonekoena; oo:mm)	- 42 min	- 44 min ⁽¹⁾	+
ENPLEGUAREKIKO HARREMANA			
Emakumezkoen okupazio-tasa. 20-64 urte (2014)	%67,3	%63,5	+
Okupazio-tasa: gizon eta emakumeen arteko arraila (2014)	7,2 p.p.	11,5 p.p.	++
Emakumezkoen langabezia-tasa. (2015)	%12,9	%9,5	-
Langabezia-tasa: gizon eta emakumeen arteko arraila 2015	-0,1 p.p.	+0,2 p.p.	+
Lanaldi partzialean lan egiten duten emakumeak (2013)	%22,3	%32,1	--
Lanaldi partziala: gizon eta emakumeen arteko arraila 2012	18,0 p.p.	23,3 p.p.	+
PRESTAKUNTZA ETA PRESTAKUNTZARAKO SARRERA			
Gutxienez bigarren hezkuntzako ikasketak dituzten 20-24 urteko emakumeak (EAE. 2014)	%86,6	%84,7	+
Unibertsitateko ikasketak dituen 30-34 urte bitarteko biztanleria: emakumeak (Gipuzkoa. 2012)	%55,0	%41,0	++
ERRENTEN DESBERDINTASUNA			
Emakumezkoen pobrezia eta bazterketa arriskuaren AROPE (PGDI_2012)	%21,5	%25,7	+
Pobrezia eta bazterketa arriskuaren AROPE tasa: gizon eta emakumeen arteko arraila (PGDI_2012)	4,0 p.p.	2,0 p.p.	--
ERABAKIAK HARTZEKO ALORRAK			
Emakumezkoak Parlamentuan (2012)	53,0 %	25,0 %	++
Emakumezkoak Gobernuan (2012)	50,0 %	24,0 %	++
Emakumezkoak enpresa zuzendaritza-karguetan (LMZ-Eskaria. 2012) ⁽³⁾	29,0 %	33,0 %	-

Oharra: +/-/= ikurrak gizon eta emakumeen arteko berdintasunean gaur egungo egoera edo azken urteetako bilakaera aldeko/kontrako/berdina adierazten du. : Ez dago emaitzarik/ ezaugarri bereizgaririk gabeko emaitza.

Iturria: Eustat, Eurostat, Gipuzkoako Foru Aldundia, Eusko Jarularitza eta EIN-k argitaratutako datuetan oinarritutako emaitzak.

(1) Europako batez bestekoa datuak aurkeztu dituzten 14 herrialdeena da (13 herrialdek ez dute estatistikarik aurkeztu).

3. FUNTZIO PUBLIKOKO DATUAK

3.1. Langileriaren osaera 2016/07/31n

Emakume eta gizonen presentzia GFAko langilerian nahiko parekatua da kopuru aldetik: 2.302 lanpostutatik 1.136 (%49,3) emakumeek beteak dira eta 1.166 (%50,7) gizonek beteak.

Kopuru aldetik berdintsuak badira ere, zenbait arlotan desberdintasunak nabari dira. Ondoren, arlo hauen bilakaera aztertuko dugu.

Burutzen banaketaz ari garela, emakumezkoek burutzen %40,5 betetzen dute eta gizonezkoek beste %59,5. Esan beharra dago, hala ere, emakumezkoek sailkapen maila baxuagoko burutzak (C1 negoziatuak) betetzen dituztela hein handiago batean (%71,7); A1 sailkapen taldeko burutzetan (goi mailako teknikariak) %66,7a gizonezkoek betetzen dituzte, eta A2 taldean (erdi mailako teknikariak) %70,4a gizonezkoen esku daude.

3.1. TAULA. GFAn betetzen diren burutzak sexuka (%)

Sexua	A1	A2	C1	Guztira
Gizonezkoa	66,7	70,4	28,3	59,5
Emakumezkoa	33,3	29,6	71,7	40,5
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0

Bestalde, **sailkapen taldearen** arabera langileen banaketari erreparatzen badiogu, A1 taldekoen artean gizonak dira nagusi (%54,1), A2 eta C1 taldeetan -erdi mailako teknikariak eta administrariak- emakumeen presentzia nabarmen altuagoa delarik (%70,1 eta %67,6, hurrenez hurren). C2 taldean, berriz, gizonen kopurua nabarmen handiagoa da (%79,3), besteak beste, suhiltzaileen gehiengoa talde honetan baitago.

TAULA 3.2. Langileriaren banaketa sailkapen taldearen arabera

[illegible]

Kontratu motaren arabera aztertuz gero ere, diferentziak agertzen dira: karrerazko funtzionarioen artean gizonak dira nagusi (%58,7) eta interinoen artean emakumeak (%56,7).

TAULA 3.3 Langileriaren banaketa kontratu motaren arabera (%)

Sexua	Karrerako. Funtzion.	Pertsonal politikoa	Aldi bateko	Aldi bateko langile	Bitarteko funtzion.	Aldizkako langile finkoa	Langile	Goi kargua	Guztira
Emakumezkoa	41,3	45,5	46,9	87,5	56,7	79,6	40,0	44,4	48,3
Gizonezkoa	58,7	54,5	53,1	12,5	43,3	20,4	60,0	55,6	51,7
Guztira	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

3.2. Familia bizitza eta lana bateragarri egiteko neurriak

Tradizionalki emakumeak izan dira proportzio handiago batean bateragarritasunerako neurriak erabili izan dituztenak. GFAko 2015eko datuek ere hori erakusten dute:

- 29 amatasun baimenetatik, 26 emakumezkoak erabili dituzte (%89,6), eta gizonezkoek 3 bakarrik (%10,4).
- Haurrak zaintzeko eszedentziak guztira 11 izan dira, hauetatik 10 emakumeek eskatuak (%90,9).
- Lanaldi murrizketa eskatu duten 104 langileetatik, 92 emakumeak izan dira (%88,5).

3.3. Adinaren arabera desberdintasunak

GFAko langileen adina aztertuz gero, zera ikus dezakegu:

- Langileen %11,2a besterik ez da 40 urtetik berakoa, eta hauen artean emakumezkoen presentzia handiagoa da (%53,6).
- Gainontzeko adin tarteetan nabarmendu daitekeena zera da: orokorrean talde guztietan parekotasun handia dago emakume eta gizonen arteko kopuruan. Desberdintasun nabarmenenak bi adin talde nagusietan ikusten dira: 54-59 urteko adin tartean, langile kopuru aldetik handienatako bat, %54,3 emakumeak dira. Eta, aldiz, 60-64 urteko tartean, berriz, gizonezkoak dira nagusi, %54,8 hain zuzen ere.

Beraz, datu hauen arabera, gertukoaren diren erretiroen ondoren, emakumeen pisuak langilegoan gora egingo duela aurreikus daiteke.

3.4. Langileen prestakuntzari buruzko datuak

Prestakuntzako datuetatik zera ondorioztatu daiteke: emakumezkoen parte hartzea gizonena baino askoz handiagoa dela urtez urte. Horrela, 2015eko ikastaroetan aritu diren langileen %64,7 emakumezkoa izan da azken prestakuntza planean. Gainera, garapen pertsonaleko arloan egindako ikastaroetan (adimen emozionala, asertibitatea, gizarte trebetasunak, e.a.) emakumezkoen parte hartzea are handiagoa da, %80tik gorakoa. Badirudi ikastaro mota hau feminizatua dagoela. Beste era batera esanda, gizonek ez dute bere burua bertan ikusten. Beraz, lan handia dago egiteke Administrazioan ikastaro horien hartzaille direnen emakumezko/gizonezkoen ikuspegia aldatzeko eta ikuspegi berdintasunezkoago bat islatzeko.

4. AZTERTUTAKO PROGRAMEN PISUA AURREKONTUAN

Ondoko taulan ikus daitekeen moduan 2017ko aurrekontuan generoaren ikuspegitik aztertutako garrantzi handi eta ertaineko programa guztiek aurrekontu osoaren %64,1a ordezkatzeko dute. Horrela, aurrekontu propio osoa 779 milioi eurokoa izanik, aztertutako 31 programen zenbatekoa 499,6 milioikoa da (%64,1). Horietatik, 20 programa garrantzi handikoak dira generoaren ikuspegitik eta kudeatutako gastua 390,3 milioikoa da (%50,1). Bestalde, garrantzi ertaina duten programak 11 dira eta kudeatutako gastua 109,3 milioikoa da (%14,0).

Horrez gain, erabiltzen ari garen erreferentzia (kudeatutako gastua) ez da nahikoa jabetzeko aztertutako programen garrantziaz eta beraien eraginkortasunaz. Hala, zerga politika programak gastuaren ikuspegitik garrantzi txikia badu ere (1,7 milioi, aurrekontuaren propio osoaren %0,2), kontuan izan behar da programa horretan diseinatzen direla zergak: Foru Aldundiaren diru-iturri nagusia, eta gastu programak aurrera eramateko ezinbesteko baliabideak. Gainera, zerga-sistemak izugarrizko garrantzia du erlazio zuzena duelako administrazio publikoek duten gehieneko gastu mugarekin. Horrez gain, zenbait erabaki garrantzitsuen artean gastu fiskalen tamaina eta banaketa bertan zehazten dira, eta zentzu horretan esan behar da 2017ko aurrekontuko gastu fiskalak 2.018 milioikoak izan zirela, Foru Aldundiaren sarreraren aurrekontu osoaren %31,6.

Bestalde, programen begirada orokor honetan aurrekontuan duten pisuaren arabera aztertzen baditugu, aipatzekoa da **Gizarte Politika Departamentuaren** garrantzia: 6 programa aztertzen dira, eta denak ere garrantzi handikoak bezala dira generoaren ikuspegiaren aldetik. Baliabideen aldetik, programek 323,9 milioi euro kudeatzen dituzte; departamentu osoaren %89,1, eta Foru Aldundiko aurrekontu propioaren ia-ia erdia (%41,6). Horien artean, aipatzekoa da “Adinekoen laguntza” programa, izan ere, 118,2 milioi euroko aurrekontua du.

Departamentu horrek garrantzia du baita babesik gabeko pertsonengan duen eraginaren aldetik ere; kontuan izan behar da, aurreko atalean egin dugun diagnosi laburtuan, pobrezia tasaren adierazleak emakume eta gizonen arteko arraila handienetakoa azaltzen duela. Eta zeregin horretan departamentuko zenbait programen egitekoa agerikoa da, bai arraila jaisteko bai emakume zein gizonen artean pobrezia mailak murrizteko.

Mugikortasuna eta Lurralde Antolaketa Departamentuaren 4 programa aztertzen dira, denak ere garrantzi ertainekoak bezala sailkatuak. Aurrekontu mailan, 51,7 milioi euroko baliabideak kudeatzen dituzte (departamentu osoaren %86,4, eta Foru Aldundiko aurrekontu propioaren %6,6). Aurrera eramaten diren programen artean, garrantzia dute garraio publikoa sustatzen dituzten ekintzak, eta horrek nahiz eta populazioa osoan eragina izan, zenbait gizarte sektoreetan eragin handiagoa du (emakumeak, haur era gazteak, adinekoak...), izan ere erabiltzaile horiek garraio publikoaren premia handiagoa izaten dute.

Ekonomia sustapena, Landa ingurunea eta Lurralde Oreka Departamentuan aztertutako programek 43,2 milioi euroko baliabideak kudeatzen dituzte (departamentu osoaren %61,7 eta Foru Aldundiko aurrekontu propioaren %5,5). Sei programa aztertzen dira, 3 garrantzi handikoak generoaren ikuspegitik, eta beste 3 garrantzi ertainekoak. Eta beren jarduerak bi gaietan eragiten dute; alde batetik, pertsonen hezkuntza eta ezagutzaren sustapenean (hezkuntza zentzu zabalean hartuta: berrikuntza, teknologia arloa, kultura ekintzailea...). Eta beste alde batetik, landa inguruetakoko zerbitzu eta azpiegituren garapenean. Departamentu honetatik aztertzen diren programetan aurrera eramaten diren jarduerak, gehienbat pertsona helduetan eragiten dute (ikasi nahi duten pertsonetan, berrikuntza eta ekintzailetasuna bilatzen duten pertsonetan..). Dena den, epe luzera ondorioak gizarte osoarentzat dira.

4.1. TAULA - Aztertutako programen pisua 2017ko Aldundiko aurrekontuan

Departamentua	PROGRAMA	Genero garrantzia	AURREKONTUA - 2017		
			Zenbatekoa (eurotan)	Pisua bere depart. (%)	Pisua aurrek. osoan* (%)
Diputatu Nagusia	Diputatu Nagusiaren Kabinetea	Handia	1.432.380	7,9	0,2
	Aldundiaren Kudeaketa Estrategia	Handia	3.548.178	19,7	0,5
	Komunikazioa	Handia	2.242.046	12,4	0,3
	Bizikidetza eta Giza Eskubideak	Handia	1.549.684	8,6	0,2
	Hizkuntza berdintasuna	Ertaina	6.470.844	35,9	0,8
	Berdintasuna	Handia	1.897.765	10,5	0,2
	GUZTIRA		17.140.897	95,1	2,2
	Gazteria	Handia	6.442.549	12,0	0,8
	Kirolaren sustapena	Handia	13.754.415	25,6	1,8
	Garapenerako lankidetza	Handia	4.308.576	8,0	0,6
	GUZTIRA		24.505.540	45,5	3,1
Gobernantza eta gizartearekiko komunikazioa	Herritarren Partaidetza	Handia	1.150.941	2,4	0,1
	Funtzio Publikoa	Ertaina	5.707.767	11,7	0,7
	GUZTIRA		6.858.708	14,0	0,9
Ekonomia sustapena, landa ingurunea eta lurralde oreka	LK- Lurraldearekiko Konpromisoa	Handia	18.349.310	26,2	2,4
	Eskulangintza Sektorearen Sustapena	Handia	879.065	1,3	0,1
	Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sustatzea	Handia	6.365.069	9,1	0,8
	Internazionalizazio Jarduketa Sustatzea	Ertaina	1.429.500	2,0	0,2
	Gipuzkoa 4.0: fabrikazio aurreratua	Ertaina	2.992.379	4,3	0,4
	Landa Garapena eta Nekazal Egiturak	Ertaina	13.202.463	18,9	1,7
	GUZTIRA		43.217.786	61,7	5,5
Mugikortasuna eta lurralde antolaketa	Garraioaren Antolamendua	Ertaina	39.773.266	66,5	5,1
	Bizikleta bideak	Ertaina	2.348.674	3,9	0,3
	Pasaialdeko Antolaketa eta Sustapena	Ertaina	7.976.942	13,3	1,0
	Lurraldearen Antolaketa	Ertaina	1.628.791	2,7	0,2
	GUZTIRA		51.727.673	86,4	6,6
Ogasuna eta finantzak**	Herritarren Arreta eta Zerga Heziketa	Ertaina	3.141.500	3,0	0,4
	Zerga Administrazioa	Ertaina	24.647.619	23,9	3,2
	Aurrekontuak eta Finantzak	Handia	2.764.428	2,7	0,4
	Zerga eta Finantza Politika	Handia	1.670.791	1,6	0,2
	GUZTIRA		32.224.338	31,2	4,1
Gizarte politika **	Desgaituen laguntza	Handia	41.530.555	11,4	5,3
	Adinekoen laguntza	Handia	118.201.712	32,5	15,2
	Inbertsioen eta gizarte lankidetzaren plana	Handia	11.975.643	3,3	1,5
	Aldizkako prestazio ekonomikoak	Handia	80.427.102	22,1	10,3
	Gizarteratzea eta indarkeria matxistaren biktimak diren emakumeen arreta	Handia	27.383.747	7,5	3,5
	Haur eta nerabeen babesa	Handia	44.391.609	12,2	5,7
	GUZTIRA		323.910.368	89,1	41,6
GUZTIRA			499.585.310		64,1
GUZTIRA GARRANTZI HANDIA			390.265.565		50,1
GUZTIRA GARRANTZI ERTAINA			109.319.745		14,0

* Kudeaketa propioko aurrekontuaren zenbatekoarekin alderatuta.

** Ogasun eta Finantza Departamentuko eta Gizarte Politika Departamentuko datuak, aurrekontu propioari dagozkio.

Ogasun eta Finantza Departamentua aztertzen denean, kontuan izan behar da bere aurrekontu propioari buruz ari garela. Horretarako, aurrekontu osoari erakundeekiko konpromisoen zenbatekoa kentzen zaio: Estatuari ordaindutako Kupoa, Eusko Jaurlaritzari ordaindutako Ekarpenak, eta Gipuzkoako udalei ordaindutako Udal Finantzaketarako Foru Fondoa. Hori guztia kontuan hartuta, aztertutako lau programek 32,2 milioi euroko baliabideak kudeatzen dituzte, departamentuaren aurrekontu propioaren %31,2, eta Foru aldundiko aurrekontu propioaren %4,1. Lau programa horietatik 2 garrantzi handikoak dira genero ikuspegitik, eta beste bi ertain bezala sailkatu da.

Aurrera eramaten diren ekintzetatik aipatzekoak dira herritarren artean zerga kontzientziazio fiskala areagotzeko egiten diren ekintzak, eta politika publikoen ildo nagusiak definitzerakoan generoaren ikuspegiari ematen zaion bultzada; bai Foru Aldundiko aurrekontuak prestatzeko garaian, eta baita zerga sistemaren ildo nagusiak definitzerakoan ere. Nahiz eta gehienetan jarduera orokorrak pertsona helduei zuzenduak egon, zeharka bada ere, populazio osoan du eragina. Eta gainera, aukera ematen du jarduera zehatzen bidez gizartearen kolektibo konkritu batzuetan eragiteko (esaterako, desgaituei kenkariak ipiniz zenbait zergatan...).

Gainera, sarreran aipatu dugun bezala, eta departamentu honen kasuan, kudeatutako gastua ez da erreferentzia nahikoa duen garrantziaz jabetzeko. Hasteko, zergak, diru sarrera iturri izateaz gain, errenta birbanatzeko tresna ere badira eta, beraz, emakume eta gizonen bizitza materialean eragin handia izaten dute. Kontuan izanda, oraindik ere Gipuzkoan emakume eta gizonen artean errenta desberdintasunak handiak direla, politika fiskalaren zeregina garrantzitsua izan daiteke. Horrez gain, ez da kontuan hartzen Foru Aldundiko diru-sarreretan ematen diren gastu fiskalen zenbatekoa. Gastu fiskalak zera dira: diru-sarreretan ematen den gutxitzea salbuespenak, hobariak, murrizpenak eta desgrabazioak direla medio. Murrizpen horien helburuak ekonomikoak eta sozialak izan daitezke, subjektu, ekintza edo jarduera jakin batzuen alde. Esaterako, 2017ko aurrekontuetan 630 milioi euroko gastu fiskala

aurreikusten da Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergarengatik; eta horietatik 229 milioi euro emakumezkoei dagozkie, eta beste 401 gizonezkoei.

Kultura, turismo gazteria eta kirola Departamentuaren 3 programa aztertzen dira, 3 garrantzi handikoak bezala sailkatuak, kirola eta gazteriarekin lotutakoak. Aurrekontuaren ikuspegitik, 24,5 milioi euroko baliabideak kudeatzen dituzte (departamentu osoaren %45,5 eta Foru Aldundiko aurrekontu propioaren %3,1). Aurrera eramaten diren programen artean, zenbatekoari dagokionez garrantzia du kirolaren sustapenari buruzkoak (13,7 milioi euro). Programa horiek eragina duten kolektiboari begira, gehienbat haur eta nerabeengan eragiten dute. Beren hezkuntza eta ezagutza aukerak garatuz, eta aisialdia eta kirola egiteko aukerak bultzatuz.

Foru Aldundiko giza- baliabideen kudeaketa **Gobernantza eta gizartearekiko komunikazio Departamentuaren** esku dago. Bertako Funtzio Publikoa eta Herritarren partaidetza programak aztertzen dira generoaren ikuspegitik. Nahiz eta kudeatzen dituen baliabideak ez izan oso handiak (6,9 milioi euro; departamentuaren %14,0 eta aurrekontu propio osoaren %0,9), garrantzia du departamentuetan komunak diren programak eta proiektuak bultzatu eta koordinatzen dituelako. Funtzio Publikoa programa Foru Aldundiko barneko programa bat da, bertako langileriari zuzenduta dagoena. Beren diru-sarreretan eta baldintza egokietan lana egiteko aukeran eragiten du; eta langileriaren prestakuntza jarduerak aurrera eramaten dituenaz, beren hezkuntza eta ezagutzarako aukeraren gaitasunean ere eragiten du.

Azkenik, **Diputatu Nagusiaren departamentuaren 6** programa aztertzen dira, 5 garrantzi handikoak bezala sailkatuak daude, eta bestea garrantzi ertainekoa. Baliabide aldetik 17,1 milioi euro kudeatzen dira: departamentuaren %95,1 eta Foru Aldundiko aurrekontu propioaren %2,2. Alde batetik, Foru Aldundiak garatzen dituen politika publikoak koordinatzen dira, eta jarduera horien komunikazioa landu eta gauzatzen da, eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren 2015-2019 Kudeaketa Plan Estrategikoaz arduratzen da. Bestalde, garrantzi berezia du Berdintasuna programak, izan ere bere helburua da, oro har, Foru Aldundiko jarduera guztietan genero-ikuspegia integratzea, eta lurralde osoan zehar

berdintasunaren aldeko politikak bultzatzea. Horretarako, Berdintasun plana bultzatu eta koordinatzen du, eta bere jarraipenaz arduratzen da. Populazio osoari zuzendutako jarduerak eramaten dira aurrera, eta indarkeriarik gabeko bizitza librerako aukera sustatzen du, baita gizarte eta politika mailan parte-hartzeko aukera ere.

5. AZTERTUTAKO PROGRAMEN ANALISIA ERAGINA DUTEN PERTSONEN KOLEKTIBOEN ARABERA

Hasieran aipatutako gaitasunetan oinarritutako metodologiarekin zera aztertu nahi da: Gipuzkoako Foru Aldundiak aurrera eramaten dituen programak nola eragiten duten emakume eta gizonen bizi kalitatean. Beraz, eta ikuspegi hori pertsonen bizi-kalitatean oinarritzen bada, azterketa garrantzitsua da politika publikoek nola eragiten duten onuradunen talde nagusien artean.

Horretarako, pertsonen kolektibo nagusiak bost taldetan bereizten dira:

- Adinekoak
- Helduak
- Haur eta gazteak
- Behar bereziak dauzkatenak (desgaituak zein genero indarkeria, besteak beste)
- Populazio osoa

Eta programa bakoitza sailkatzen da eragiten duen pertsonen kolektiboaren arabera. Azterketa hori, nahiz eta errealitatearen sinplifikazioa den (izan ere, programa askok kolektibo bat baino gehiagotan eragin dezake edota populazioa osoan), lehen hurbilpen bezala balio handikoa da. Modu honetan, kolektibo bakoitzari zuzentzen zaion aurrekontuaren zenbatekoa jakin dezakegu. Dena den, kontuan izan behar da txosten honetan ez direla Foru

Aldundiko programa guztiak aztertzen (genero ikuspegitik garrantzirik ez dutenak kanpo geratzen dira). Eta beraz, badago aurrekontuaren zati bat (279,4 milioi euro) kolektibo horiei zuzentzen zaiena, baina aztertzen ez dena.

Etorkizunari begira, aurrekontu parte-hartzaileak bultzatzen diren heinean kolektibo ezberdinen iritzia eta ebaluazioa oso garrantzitsua izan daiteke gabeziak detektatzeko eta, hortaz, hobekuntzak sartzeko. Beraz, prozesu parte-hartzaile horiek antolatzerakoan kolektibo horien iritzia jasotzeko bideak ireki beharko dira, eta baita beraien genero ikuspegia landu ere.

Atal honetan, kolektibo bakoitzean eragiten duten programen laburpen bat eskaintzen da. Ez dira programa guztiak aztertzen (esanguratsuenak bakarrik), eta ezta bere osotasunean ere, sintesi bat baizik. Programa bakoitza bere xehetasun guztiekin ezagutzeko bere fitxara joatea besterik ez dago.

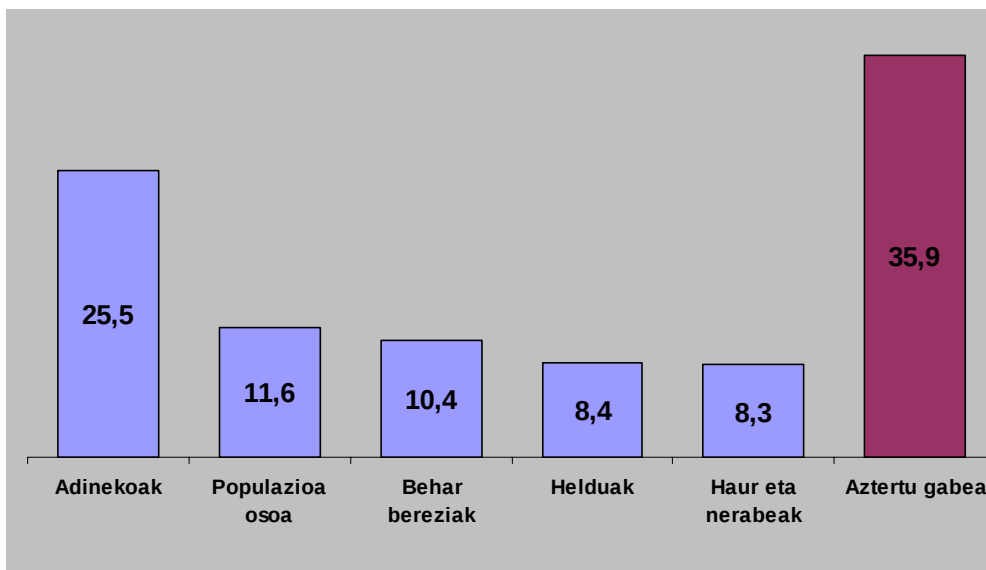
Ondorengo taulan erakusten da sailkapen hori, eta programa bakoitzak eragiten duen kolektiboa eta aurrekontuan duen pisua aztertzeaz gain, zein 2 gaitasunetan eragiten duen gehienbat nabarmentzen da; garrantzitsuenari 1 ipiniz, eta bigarrenari 2 jarritz.

5.1. TAULA. Programen sailkapena eragiten duten kolektiboen arabera

Kolektiboa	Programa	Aurrekontua 2017	Pisua aurrek. osoan* (%)	1. gaitasuna	2. gaitasuna
Adinekoak	Adinekoen laguntza	118.201.712	15,2	Zaintza	Etxeko esparru egoki eta segurua
	Aldizkako prestazio ekonomikoak	80.427.102	10,3	Diru-sarrerak	Etxeko esparru egoki eta segurua
	GUZTIRA	198.628.814	25,5		
Helduak	Funtzio Publikoa	5.707.767	0,7	Ordaindutako lana	Diru-sarrerak
	LK- Lurraldearekiko Konpromezua	18.349.310	2,4	Ordaindutako lana	Parte-hartzea
	Eskulangintza Sektorearen Sustapena	879.065	0,1	Ordaindutako lana	Diru-sarrerak
	Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sustatzea	6.365.069	0,8	Hezkuntza eta ezagutza	Parte-hartzea
	Internazionalizazio Jarduketara Sustatzea	1.429.500	0,2	Diru-sarrerak	Hezkuntza eta ezagutza
	Gipuzkoa 4.0: fabrikazio aurreratua	2.992.379	0,4	Diru-sarrerak	Ordaindutako lana
	Herritarren Arreta eta Zerga Heziketa	3.141.500	0,4	Parte-hartzea	Hezkuntza eta ezagutza
	Zerga Administrazioa	24.647.619	3,2	Diru-sarrerak	Zaintza
	Zerga eta Finantza Politika	1.670.791	0,2	Diru-sarrerak	Parte-hartzea
	GUZTIRA	65.183.000	8,4		
Haur eta nerabeak	Gazteria	6.442.549	0,8	Hezkuntza eta ezagutza	Aisialdia eta kirola
	Kirolaren sustapena	13.754.415	1,8	Aisialdia eta kirola	Osasuna
	Haur eta nerabeen babesa	44.391.609	5,7	Zaintza	Etxeko esparru egoki eta segurua
	GUZTIRA	64.588.573	8,3		
Behar bereziak	Desgaituen laguntza	41.530.555	5,3	Zaintza	Aisialdia eta kirola
	Inbertsioen eta gizarte lankidetzaren plana	11.975.643	1,5	Parte-hartzea	Aisialdia eta kirola
	Gizarteratzea eta indarkeria matxistaren biktimak diren emakumeen arreta	27.383.747	3,5	Hezkuntza eta ezagutza	Indarkeriarik eza
	GUZTIRA	80.889.945	10,4		
Populazio osoa	Diputatu Nagusiaren Kabinetea	1.432.380	0,2	Parte-hartzea	Hezkuntza eta ezagutza
	Aldundiaren Kudeaketa Estrategia	3.548.178	0,5	Parte-hartzea	Hezkuntza eta ezagutza
		2.242.046	0,3	Hezkuntza eta ezagutza	Parte-hartzea
	Komunikazioa	1.549.684	0,2	Parte-hartzea	Hezkuntza eta ezagutza
	Bizikidetzara eta Giza Eskubideak	6.470.844	0,8	Hezkuntza eta ezagutza	
	Hizkuntza berdintasuna	1.897.765	0,2	Indarkeriarik eza	Parte-hartzea
	Berdintasuna	4.308.576	0,6	Parte-hartzea	Osasuna
	Garapenerako lankidetzara	1.150.941	0,1	Parte-hartzea	Hezkuntza eta ezagutza
	Landa Garapena eta Nekazar Egiturak	13.202.463	1,7	Diru-sarrerak	Ordaindutako lana
	Garraioaren Antolamendua	39.773.266	5,1	Mugikortasuna	Diru-sarrerak
	Bizikleta bideak	2.348.674	0,3	Mugikortasuna	Ordaindutako lana
	Pasaialdeko Antolaketa eta Sustapena	7.976.942	1,0	Aisialdia eta kirola	Mugikortasuna
	Lurraldearen Antolaketa	1.628.791	0,2	Hezkuntza eta ezagutza	Parte-hartzea
	Aurrekontuak eta Finantzak	2.764.428	0,4	Parte-hartzea	
	GUZTIRA	90.294.978	11,6		
AZTERTUTAKO PROGRAMAK - GUZTIRA		499.585.310	64,1		
AZTERTU GABEKO PROGRAMAK - GUZTIRA		279.437.824	35,9		
AURREKONTU PROPIOA - GUZTIRA		779.023.134	100,0		

Irizpide eta sailkapen horren arabera, kolektibo garrantzitsuena Adinekoena da: aurrekontu osoaren %25,5 zuzentzen zaio. Bigarren lekuan Populazioa osoa dator (%11,6). Ondoren, Behar bereziak egongo litzateke %10,4arekin; laugarren lekuan Helduak (%8,42), eta azkenik, Haur eta nerabeak (%8,3). Eta genero ikuspegitik aztertu gabe aurrekontu propio osoaren %35,9 geratzen da.

5.1. GRAFIKOA. Kolektibo bakoitzari zuzendutako aurrekontuaren %

5.1. Adinekoei zuzendutako programak

Kolektibo honi Gipuzkoako Foru Aldundiko aurrekontu propio osoaren %25,5 zuzentzen zaio (198,6 milioi euro). Eta hori bi programen bidez egiten da: Adinekoen laguntza (118,2 milioi euro) eta Aldizkako prestazio ekonomikoak (80,4 milioi euro). Programa hauen onuradun garrantzitsuenak adinekoak badira ere, beste talde askotan ere eragiten da, besteak beste, adineko horien etxe-koengan eta zerbitzu publiko hauetan lan egiten dutenengan.

Adinekoen laguntza programaren helburua da pertsona horiek beren ohiko ingurunean (etxea, familia...) baldintza egokietan zaintzeko beharrezko laguntzak ematea, eta ingurune hori aldatu behar denean zaintza hori bermatzea.

Aldizkako prestazio ekonomikoa, berriz, diru-sarrerak bermatzea halakorik ez dutenei, eta, era berean, laguntza finantzarioa ematea mendekotasunean dauden adineko pertsonen, beren ohiko ingurunean mantentzeko (etxea, familia...).

Programa hauen bidez, kolektibo honen zenbait bizi-arlotan eragiten da:

- Adinekoei zuzendutako programa gehienak zaintzan asko eragiten dute. Egoitzen kasuan, Foru Aldundiak hartzen du (bai zuzenean bai itunen bidez) zaintzen ardura nagusia. Beste batzuetan, adibidez eguneko egoitzen kasuan, zaintza zati baten ardura hartzeaz gain adinekoaren familietan (familia dutenen kasuan) zaintza denborak liberatzen dira. Gainera, bietan ala bietan enplegua sortzen du eta beraz eragin zuzena dauka bai ordaindu gabeko zaintza lanetan eta baita ordaindutakoetan ere.
- Etxeko esparru egoki eta segurua: adineko pertsonak beren etxeetan baldintza egokietan egoteko laguntzak ematen dira eta Foru Aldundiak berak eskaintza zuzena ere egiten du esparru domestiko egokia izan dezaten batez ere egoitzetan eta eguneko zentroetan.
- Aisia: zaintzako zerbitzuak eskainiz denbora liberatzen denez, aisialdirako aukera eta denbora handiagotzen da.
- Osasuna: nahiz eta ez egon Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskumenen artean, osasun egoerak ez du bakarrik zerikusia bere ezaugarri anatomiko eta fisiologikoekin. Izan ere, egoera sozio-ekonomikoa, jatorria, integrazio maila, osasunerako aukera, oreka psiko- soziala.., osasun maila egokiaren gozamena zehazten duten zenbait faktore dira. Horregatik, eta zeharka bada ere Foru Aldunditik aurrera eramaten diren hainbat politika publikok ere eragina badu, nahiz eta zeharka izan, emakume eta gizonen osasunerako aukeran.

Adineko pertsonen zuzendutako programetan emakumeen presentzia orokorrean gizonezkoena baino nabarmen handiagoa da. Baina horrek arrazoi jakina du: emakumeak gehiago bizi dira, eta gainera, adinean aurrera joan ahala diferentzia hori handiagoa da. Horrela, eta populazioaren azterketan ikusi dugun bezala, 65 urte edo gehiagoko emakumeak tarte horretako %57,5 badira, muga 80 urtetan ipintzen badugu portzentajea %65era igotzen da.

Ondoko taulan programa horien parte-hartzaileen kopurua agertzen da

5.2. TAULA. Zerbitzu nagusienetan artatutako populazioa 2015ean zehar

	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK
Adineko mendekoak guztira	20.895	6.213	14.682
Egoitzak	5.449	30,15%	69,85%
Etxeko arreta (mendekoak)	3.162	26,94%	73,06%
Eguneko zentroak	1.972	28,40%	71,60%
Unitate sozio-sanitarioak	271	52,40%	47,60%
Aldi baterako egonaldiak	823	67,68%	32,32%
Artatutakoak guztira	11.677	29,66%	70,34%
ZERBITZU BIDEZKO ERAGINKORTASUN TASA GORDINA	55,88%	55,74%	55,95%

Estaldura mailari dagokionez, datuak kontu handiz hartu behar dira. Izan ere, gertatzen da pertsona batek zerbitzu bat baino gehiago jasotzea eta, beraz, bikoiztuta egotea.

Aldizkako prestazio ekonomikoak programaren kasuan, parte-hartzaileen gehiengoa emakumezkoak dira, prestazio guztietan %60etik gora. Prestazio mota horiek, gehienetan, pentsio publiko kontributiborik (aurrez kotizatukoak) jasotzen ez dutenei zuzenduta daude. Pertsona horiek lan merkatutik kanpo egon dira; bere bizitzan zehar ordaindutako lanik ez dute egin eta, ondorioz, ez dute beren erretirorako kotizatu. Kolektibo honetan, emakumeen presentzia gizonezkoena baino handiagoa da. Normalean, zenbatekoari dagokionez, prestazio horiek kotizatutakoak baino txikiagoak dira. Azkenean, badago nolabaiteko txirotasunaren feminizazioa.

Helburu nagusia da adineko mendekoek ohiko ingurunean (etxea, familia) baldintza egokian jarraitzeko behar dituzten laguntzak ematea, eta ohiko ingurunetik aldatu behar denean arreta integraleko zerbitzuak bermatzea.

5.3. TAULA . Zerbitzu nagusienetan artatutako populazioa 2015/08/31 arte

	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK
Familia esparruko zaintzarako diru prestazioak	11.058	40,32%	59,68%
Pentsio ez kontributiboak	3.194	42,83%	57,17%
Artapen pertsonalerako diru prestazioak	4.417	28,64%	71,36%
Zerbitzuari lotutako prestazioa	136	27,21%	72,79%
Diru sarrerak bermatzeko laguntza	1.347	63,77%	36,22%
Gizarte Ongizate Fondoa(GOF)	325	42,46%	57,54%
LISMI	93	5,38%	94,62%
GUZTIRA	20.570	39,53%	60,47%

5.2. Behar bereziak dituztenei zuzendutako programak

Behar bereziak dituzten pertsonen (desgaituak, genero indarkeria jasaten dutenak, gizarte bazterketa jasaten dutenak...) Foru Aldundiko aurrekontu osoaren %10,4 zuzentzen zaie (81 milioi euro).

Hiru dira eremu horretan aurrera eramaten diren programak: desgaituen laguntza (41,5 milioi euro), Gizarteratzea eta indarkeria matxistaren biktimak diren emakumeen arreta zerbitzua (27,4 milioi euro) eta Inbertsioetarako eta gizarte lankidetzarako plana (11,9 milioi euro).

Desgaituen laguntza programak helburu bezala du pertsona horiek beren ohiko ingurunean (etxea, familia...) baldintza egokietan zaintzeko beharrezko laguntzak ematea, eta ingurune hori aldatu behar denean zaintza hori bermatzea.

Gizarteratzea eta indarkeria matxistaren biktimak diren emakumeen arreta programaren helburuetako bat da gizarte-bazterketa edo marjinazioan bizi diren pertsonen beharrezko laguntzak ematea, berriro gizarteratzeko.

Eta Inbertsio eta gizarte lankidetzaren plana programaren bitartez, ezintasuna duten pertsonen laguntza teknikoetan inbertitzeko laguntzak ematen dira.

Beraz, oro har, kolektibo honen zenbait gaitasunetan eragiten da:

- Etxeko esparru egoki eta segurua: laguntzak ematen dira ingurune hori baldintza egokietan egoteko.
- Zaintza: horren baldintzak bermatzen dira bai etxean, familian edo hortik kanpo.
- Ordaindutako lana: hori izateko aukerari laguntzen zaio, aurrera eramaten diren jarduerekin.
- Osasuna: aurreko kolektiboarekin aipatu dugun bezala, nahiz eta osasuna ez egon Gipuzkoako Foru Aldundiaren eskumenen artean, zeharka bada ere aurrera eramaten diren beste zenbait politika publikok eragina badute emakume eta gizonen osasunerako aukeran.

Desgaituen kasuan, gizonezkoen presentzia nabarmenagoa da. Ikerketa guztiek erakusten dute emakumeak beranduago hasten direla zerbitzu horiek erabiltzen. Arrazoi kulturalak direla medio, emakumeek beren autonomiari luzaroago heltzen diote.

5.4.TAULA. Zerbitzu nagusienetan artatutako populazioa 2015ean zehar

	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK
Desgaitasuna duten pertsonentzako egoitzak	835	57,25%	42,75%
Buruko nahaste larria duten pertsonentzako egoitzak	226	68,58%	31,42%
Desgaitasuna duten pertsonentzako eguneko zentroak	664	53,46%	46,54%
Buruko nahaste larria duten pertsonentzako errehabilitazio psikosoziala zentroak	267	67,42%	32,58%
GUZTIRA	1.992	83,73%	41,37%

Gizarteratzea eta matxista indarkeriaren biktimak diren emakumeen arreta programan, gizarteratzeari dagokionez, gizonen proportzioa handiagoa da jarduera batzuetan: gizarteratze ostatueta eta desgaituentzako laneko

zentroetan. Izan ere, ikerketa guztiek erakusten dute emakumeek zerbitzu horiek erabiltzen dituztela, bakar bakarrik muturreko kasuetan.

5.5. TAULA. Zerbitzu nagusienetan artatutako populazioa 2015ean zehar

	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK
Gizarteratze zentroak	815	77,55%	22,45%
Gizarteratze eguneko zentroak	388	80,67%	19,33%
Gizarte larrialdiak	420	64,00%	36,00%
Desgaituentzako okupazio zentroak	1160	64,40%	35,60%
Indarkeria matxistari zaintza	120	22,50%	79,20%
GUZTIRA	2.903	68,41%	31,59%

Matxistari indarkeriari eskainitako arretan, berriz, emakumeen proportzioa askoz handiagoa da (%86). Ondorengo taulan ikusi dezakegu eskainitako arreta hori zertan gauzatu den.

5.6. TAULA. Indarkeria matxistaren artapenerako zerbitzuetan artatutako biztanleak 2015ean zehar

	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUMEAK
Emakumeak Indarkeria matxistaren biktimei egoitza	120	20,83%	79,17%
Adingabeak eta emakumeak indarkeria matxistaren biktimei arreta psikologikoa	227	14%	86%
Emakumeak indarkeria matxistaren biktimei arreta juridikoa	47	0	100%
GUZTIRA	394	14%	86%

5.3. Haur eta nerabeei zuzendutako programak

Haur eta nerabeen kolektiboari zuzendutako programek Foru Aldundiko aurrekontu propio osoaren %8,3 suposatzen dute (64,6 milioi euro). Bi departamentuetan gauzatzen dira programak: Kultura, turismo, gazteria eta kirola; eta Gizarte politika. Nahiz eta kolektibo berari zuzenduak egon, programa horiek jarduera oso desberdinak eramaten dituzte aurrera, eta noski, behar oso desberdinak asetzen dituzte. Lehenak, hezkuntza, ezagutza, aisia,

kirola eta parte-hartzea bezalako beharrak asetzen dituzte; bigarrenak, gizarte ahultasuna edo babesik gabeko adingabeen zaintza ziurtatzen du.

Kultura, turismo, gazteria eta kirola departamentuaren kasuan, 2 programa zuzentzen dira haur eta nerabeei: Kirolaren sustapena (jarduera fisikoa eta kirola egiteko ibilbideak) eta Gazteria (gaztetxoentzat aisialdi-astialdi programak, aterpetxeak, elkarte, entitate eta aisialdi eskolei zuzendutako diru-laguntzak, eta Udalei aholkularitza eta diru-laguntza.

Gizarte politikako departamentuaren kasuan, Haur eta nerabeen babesa programaren bidez lortu nahi da gizarte ahultasuna edo babesik ez duten adingabeak baldintza egokietan zaintzea. Horretarako, adingabe beraietan edota bere familietan eragiten da.

Programa horien bidez, kolektibo honen bizi-kalitatearen hainbat eremutan eragiten da:

- Hezkuntza eta ezagutza: herri finantzen ezagutza hobetu nahi du gazteen artean, eta kontzientziazio fiskala areagotu.
- Aisialdia: zenbait egonaldi antolatzen dira, eta bertan mota ezberdinetako ekintzak ematen dira aurrera: hezitzaileak, aisialdikoak, kirolak, kultur bidaiak eta taldeko ekintzak; guztiak harremanak eta aberastasun pertsonala lantzeko asmoz egiten dira.
- Kirola: orokorrean, haur eta gazteen artean jarduera fisikoa eta kirola bultzatuz gain, aisialdi egonaldietan ere kirol ekintzak sustatzen dira.
- Parte-hartzea: haur eta gazteek gizarteko erabakietan parte-hartzeko bidea ematen dute. Gainera, nahiz eta elkarteak izan badira ere betidanik gizartean parte hartzeko bidea eman dutenak, gaur egun asko dibertsifikatu direla gizartean eragiteko prozesu parte-hartzaileak, eta ugaritu horretarako bitartekoak edo tresnak.

- Indarkeriarik gabe, eta etxeko esparru egoki eta segurua izateko aukera bermatzen da, bai adingabeetan eraginez eta baita beren familietan ere.

Aisialdiko ekintzetan nesken parte-hartzea mutilena baino handiagoa da. Lurraldean burutzen diren aisia hezitzaileko eskaintza desberdinetan, normalean, nesken parte-hartzea mutilena baino handiagoa izan ohi da. Beraz, horrek adierazten duenez, neskek gehiagotan erabakitzen dute parte-hartzea gurasoen tutoretza edo babesetik kanpo.

5.7. TAULA. Gazte oporraldiak eta Udalekuak: norengana iritsi da (2015)

	GUZTIRA	NESKAK %	MUTILAK %
Gazte oporraldiak	322	62,73	37,27
Udalekuak	1.073	52,47	47,53
Zineleku	10	40,0	60,0

Kirolaren sutapenean, emakumeen kopurua ia-ia erdira heltzen da, eta hori bat dator Gipuzkoako populazioa aztertu dugunean ikusi ditugun datuekin. Beraz, esan daiteke programa honen bidez estaldura maila egokia lortzen dela.

Orain arte, baldintza sozio-kulturalak zirela-eta, agerikoa zen gizon eta emakumeen arteko aldea kirola egiterakoan. Baldintza horien bilakaerak eta administrazio publikoen parte-hartzearen ondorioz, egoera hori aldatzen ari da, emakumearen alde. Zenbat eta administrazioaren parte-hartze handiagoa, orduan eta kirol gehiago egiten du emakumeak.

Horregatik, eta desberdintasun horiekin hausteko onartua dago kirol arloko berdintasun plana.

5.8. TAULA. Jarduketa lerro desberdinen onuradunak 2015

LERROA	ADIERAZLEA	GUZTIRA	GIZONAK	EMAKUM.	% EMAKUME
0-18	Eskola kirolariak <i>Irakaskuntza jarduerak</i>	27.503	14.263	13.240	48,14
0-18	Eskola kirolariak <i>Lehiaketa jarduerak</i>	30.432	16.839	13.593	44,67
0-18 (12-16)	<i>Gazte Kirol Planeko</i> Kirolariak	6.711	3.385	3.326	49,56

Gizarte Politikari dagokionez, bestalde, haur eta nerabeen babesa programaren parte-hartzaileak aztertuta, ikusten da gizonezkoen proportzioa handiagoa da, eta horren arrazoia izan daiteke inor gabe dauden adingabe atzeritarren kasuan, ia-ia guztiak gizonezkoak izaten direla.

5.9. TAULA. Zerbitzu nagusienetan artatutako populazioa 2015ean zehar

	GUZTIRA	GIZONAK %	EMAKUMEAK %
Adingabeko populazioa guztira	124.434	64.091	60.343
Balorazio eta bideratze zerbitzua	848	59,00%	41,00%
Familietan esku hartze programak	1.642	56,03%	43,97%
Familietan hartzea	327	57,00%	43,00%
Egoitzetan hartzea	657	74,58%	25,42%
Diru laguntzak	841	55,94%	44,06%
GUZTIRA	4.315	59,84%	40,16%

5.4. Populazio osoari zuzendutako programak

Populazio osoari Gipuzkoako Foru Aldundiko aurrekontu osoaren %11,6 zuzentzen zaio (90,3 milioi euro). Eta hori 14 programen bidez egiten da; esaterako, Garraioaren antolamendua (39,7 milioi euro), aurrekontuan pisu handiena duena; ondoren datoz Landa garapena eta nekazal egiturak (13,2 milioi euro) eta Pasaialdeko antolaketa eta sustapena (7,9 milioi euro).

Hiru programa horiez gain, badira beste hiru esanguratsuak direnak generoaren ikuspegitik.

- Diputatu nagusiaren Departamentuko Berdintasun programak, zeharkako zeregin garrantzitsua du: emakume eta gizonen arteko berdintasuna sustatu, bai Aldundiaren barnean baita gizartean ere. Beraz, gaitasun guztietan eragiteko aukera du. Aldundiaren barnean bera da Berdintasun Plana sortzeko eta koordinatzeko arduraduna, eta noski, ondoren jarraipena egiteko ere. Gizarteari begira, berriz, udaletako berdintasun politikak sustatzen ditu, eta eragile eta taldeen ekintzei lagundu.
- Diputatu nagusiaren Departamentuko Aldundiaren Kudeaketa Estrategia programaren helburuak dira 2015-2019 bitarteko Kudeaketa Plan Estrategikoa modu eraginkorrean gauzatzea, gobernantza eredu ireki eta lankidetzazko baten bidez, eta hausnarketa sustatzea epe ertain eta luzera, politika publikoak birbideratzen laguntzeko. Zentzu horretan, Kudeaketa Plan Estrategikoak potentzial handia du genero desberdintasunak zuzentzeko.
- Ogasun eta finantza departamentuko Aurrekontuak eta finantzak programa; bere bitartez politika publikoen ildo nagusiak definitzerakoan generoaren ikuspegiari bultzada ematen zaio, Foru Aldundiko aurrekontuak prestatzeko garaian.

Programa horien bidez, populazio osoaren bizi-kalitatearen hainbat eremutan eragiten da:

- Aisialdia eta kirola: lehena, Euskal arte garaikideko ekintzen bidez; eta kirola, bizikleta-bideen sarearen bidez.
- Mugikortasuna: garraio sistemaren irisgarritasuna eta iraunkortasuna bermatzen da.

- Parte-hartzea: Berdintasuna, Herritarren partaidetza eta Aurrekontua eta finantzak bezalako programen bitartez, gizarte eta politika mailan parte-hartzeko aukerak bultzatzen dira.

Garraioaren antolamendua programaren helburua da herritarren mugikortasuna bermatzea, eta aldi berean garraio sistemaren irisgarritasuna eta iraunkortasuna bermatzea. Bizikleta bideak programak, berriz, Gipuzkoako bizikleta-bideen sarea garatzen du, eta mugikortasun iraunkorra sustatzea du helburu nagusi bezala. Nahiz eta bi programa horiek populazio osoari zuzenduta egon, zehatzago erantzuten dio garraio publikoaren premia handiagoa duten kolektiboen beharrei (haurrak eta gazteak, adineko pertsonak, mugikortasun urriko pertsonak, errenta maila baxukoak, landa eremuetako biztanleak...).

Bizikleta bideei dagokionez, azken urteotan gora egin duen bidegorrien erabilerak. Erabileraren arabera, %80a oinezkoak dira, eta %20a bizikletariak. Oinezkoen artean, gizonetzkoak eta emakumezkoak orekatuta daude; txirrindularien artean, ordea, emakumezko gutxi azaltzen da (nahiz eta azken urteotan zertxobait igo), eta gizonetzkoek osatzen dute gehiengoa.

Hala ere, datuek diote bidegorria egin izanak emakumeak neurri handiagoan bultzatzen dituela bizikleta erabiltzera. Baliteke datu hori autoan joateko aukerarekin lotuta egotea; eguneroko txirrindulari gizonetzkoen artean, %67ak autoz joateko aukera duela aitortzen du. Eguneroko txirrindulari emakumezkoen artean, aldiz, %49ak aitortzen du aukera hori.

5.10. TAULA. Bidegorri sarean egindako joan-etorriak - 2015

	GUZTIRA	GIZONEZKOAK %	EMAKUMEZKOAK %
Joan-etorriak guztira, eraikitako sarean	5.365.396	56,5	43,5
Joan-etorriak bizikletan, eraikitako sarean	1.069.805	86,5	13,5
Joan-etorriak oinez, eraikitako sarean	4.295.590	49,0	51,0

5.11. TAULA. Bidegorria egin aurretik bizikletaren erabilpen maila

	GUZTIRA %	GIZONAK %	EMAKUMEAK %
Bidegorria egin baino lehen orain bezainbeste erabiltzen zuen bizikleta	72	77	41
Bidegorri egin baino lehen orain baino gutxiago erabiltzen zuen bizikleta	18	15	38
Bidegorria egin baino lehen ez zuen bizikleta erabiltzen; erabiltzaile berria	8	6	19

Garraiatzeko moduari dagokionez, ikus daiteke garraio-moduak erabiltzean badaudela desberdintasun batzuk emakumeen eta gizonen artean. 2011. urteko azken datuen arabera, gizonen artean nagusitasun handiagoa dute ibilgailu pribatuetako joan-etorriek, mugimendu guztien %48, hain zuzen; emakumeen artean, berriz, %29 dira. Halaber adierazi behar da ikusten dela emakumeen mugikortasun-ereduak gehiago zaintzen duela iraunkortasuna.

Garraiolari lanbidean sartzeari dagokionez, gizonezkoek hartua daukaten sektorea izanik, sarrera frogen azterketen emaitzak ikusita, ondoriozta daiteke emakume kopurua pixka bat igo dela bidaiarien garraio arloan. Hala ere, horren arrazoia izan daiteke egungo egoera, Lanbidek diruz laguntzen dituen ikastaro kopurua handitu egin baita, baztertutako pertsona talde batzuen lan munduan txertatzea errazteko.

Landa garapena eta nekazal egiturak programaren helburuak dira: landa inguruneko zerbitzuak eta azpiegiturak garatzea; ustiategien lehiakortasuna bultzatzea; ekoizpen sektorea gaztetzen laguntzea (belaunaldi ordezkpena, emakumeek nekazaritza ustiategien titularitatea eskuratzea...); ingurumena babestu eta espazio naturalak zaintzen dituzten metodoak sustatzea nekazaritza ekoizpenean; erabilerarik gabe dauden nekazaritza azalerak mobilizatzea. Nahiz jarduera batzuk eremu horietan bizi diren kolektiboek zuzenduta egon, ingurumena eta espazio naturalak modu egokian ustiatzea eta zaintzeak onurak ekartzen dizkio populazioa osoari.

5.5. Helduei zuzendutako programak

Helduen kolektiboari zuzendutako programek Foru Aldundiko aurrekontu propio osoaren %8,4 suposatzen dute (65,2 milioi euro). Hiru departamentuetan gauzatzen dira programak: Ogasuna eta finantza; Gobernantza eta gizartearekiko komunikazioa; eta Ekonomia sustapena, landa ingurunea eta lurralde oreka.

Programa horien bitartez, helduen kolektiboaren zenbait gaitasunetan eragiten da:

- Diru-sarrerak eskuratzeko aukera: bai zerga-sistemaren bitartez, eta baita ikaskuntza, ekintzailetasuna eta berrikuntza bultzatuz ere.
- Ordaindutako lana, baldintza egokietan izateko aukera: hezkuntza eta jarduera berritzaileak bultzatuz.

Ogasun eta finantza departamentuaren barruan aztertzen diren programek (Zerga administrazioa; Herritarren arreta eta Zerga heziketa ;eta zerga eta finantza politika) duten helburuak dira: zerga-sistema modu eraginkorrean kudeatzea, bai departamentuaren barnean eta baita zergadunari begira ere; zerga eta finantza politikaren ildo nagusiak definitu, zerga sistema ekitatiboagoa eta banakorragoa izan dadin, beti ere genero ikuspegia kontuan hartuta.

Zerga politikak garrantzi nabarmena du Foru Aldundiko egitekoetan. Eta ez bakarrik zergak bere diru-iturri nagusia direlako (aurrekontu osoaren %90), edota erlazio zuzena dutelako administrazio publikoek duten gehienezko gastu mugarekin. Baizik eta, ez dugulako ahaztu behar zerga-sistemaren ildo nagusiak definitzen direnean, emakumeen eta gizonezkoen eguneroko bizitzan eragiten dela ere, eta gainera modu zuzen eta handian. Horrela, besteak beste, zerga sistemak izango duen progresibotasuna ezartzen da (zenbat gehiago ordaindu beharko duten errenta gehiago dutenek) eta gastu fiskalen

egitura eta zenbatekoak ezartzen dira. Eta horrek aukera jarduera zehatzen bidez gizartearen kolektibo konkretu batzuetan eragitea.

2017ko datuei begiratzen badiogu, gastu fiskalak 2.018 milioi eurokoak dira, sarrera tributario teorikoen %31,6. Hortik, zenbateko nagusia Balio Erantsiaren gaineko Zergari dagokio (1.090 milioi euro), eta ondoren Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga dator, 630 milioi euroekin.

5.12. TAULA. 2017ko gastu fiskalen aurrekontua

KONTZEPTUA	SARREREN AURREKONTUA	GASTUEN AURREKONTUA	%
	A	B	B / (A+B)
Errentaren gaineko zerga	1.608.300	630.349	28,2
Sozietateen gaineko zerga	240.400	151.888	38,7
Aberastasuna eta FH gaineko zerga	75.900	40.983	35,1
Oinordetza eta dohaintzen zerga	45.900	0	0,0
Bestelakoak	31.786	0	0,0
ZUZENAKO ZERGAK	2.002.286	823.220	29,1
Ondare eskualdaketa eta E.J.D. zerga	68.600	36.891	35,0
Balio erantsiaren gaineko zerga	1.749.370	1.089.638	38,4
Zerga bereziak	495.698	60.066	10,8
Aseguru primen gaineko zerga	24.700	8.397	25,4
Bestelakoak	-716		0,0
ZEHARKAKO ZERGAK	2.337.652	1.194.992	33,8
Tasak eta beste sarrera batzuk	38.300	0	0,0
GUZTIRA	4.378.238	2.018.212	31,6

Zenbatekoak mila eurokotan

Izaera pertsonala duten bi zerga nagusien kontzeptuak sexuaren arabera banatuta, ikusten da aztertutako gastu fiskal osoaren %62,7a gizonei dagokiola; eta beste %37,3 emakumeei.

PFEZaren kasuan, gizonezkoen portzentajea %63,6koa da eta emakumezkoena %36,4. Aldiz, Aberastasunaren eta Fortuna Handien gaineko Zergan gizonezkoak %47,9 suposatzen dute, eta emakumezkoak %52,1.

5.13 TAULA Gastu fiskalen aurrekontua sexuka - 2017

KONTZEPTUAK	AURREKONTUA 2017	EMAKUMEAK		GIZONAK	
		Zenbatekoa	%	Zenbatekoa	%
PFEZ	630.349	229.297	36,4	401.051	63,6
SALBUESPENAK	68.043	22.802	33,5	45.241	66,5
Ohiko etxebizitzan berrinbertitzea	6.960	3.139	45,1	3.821	54,9
Dibidenduak	7.487	3.317	44,3	4.170	55,7
Loteria eta apostu jakin batzuen gaineko karga berezia	12.659	6.304	49,8	6.355	50,2
Indarkeria ekintzengatik prestazioak	1.702	831	48,8	871	51,2
GIB eragindakoei laguntzak	16	2	15,0	14	85,0
Gerra zibilaren pentsioak	20	8	37,8	12	62,2
Kaleratze kalte-ordainak	4.383	1.381	31,5	3.002	68,5
Pentsioak: ezintasun iraunkorra - baliaezintasun handia	32.636	7.376	22,6	25.261	77,4
Seme-alabengatik, amatasunagatik eta zurtasungatik prestazio familiarak	684	317	46,3	367	53,7
Bekak	2	1	53,9	1	46,1
Goi mailako kirolariei emandako	35	18	52,7	16	47,3
Ordainketa bakarreko langabezia prestazioak	231	37	15,8	195	84,2
Atzerian egindako lanak	1.197	61	5,1	1.136	94,9
Gizarte aurreikuspeneko prestazioak desgaituen alde	24	7	29,4	17	70,6
Menpekotasuneko prestazio ekonomikoak	8	5	67,1	2	32,9
MURRIZPENAK OINARRIAN	424.834	148.443	34,9	276.391	65,1
Lan etekinen hobaria	263.490	106.036	40,2	157.455	59,8
· Hobari orokorra	257.436	104.262	40,5	153.175	59,5
· Hobaria langile desgaituentzat	6.054	1.774	29,3	4.280	70,7
Pentsio planak eta bgae	84.736	28.726	33,9	56.011	66,1
Baterako tributazioa	75.275	13.173	17,5	62.102	82,5
Bizitza aseguruaren kontratuak: araubide iragankorra	1.332	509	38,2	823	61,8
KENKARIAK KUOTAN	137.472	58.052	42,2	79.420	57,8
Ohiko etxebizitza errentan hartzea	28.344	12.925	45,6	15.419	54,4
Ohiko etxebizitza erostea	99.540	41.110	41,3	58.430	58,7
Etxebizitza kontuak	1.752	744	42,5	1.007	57,5
Jarduera enp. eta prof.etan inbertitzea	1.061	383	36,1	678	63,9
Mezenasgo jarduerak	4.332	2.001	46,2	2.331	53,8
Sindikatuari ordaindutako kuotengatik	2.244	815	36,3	1.429	63,7
Beste batzuk	200	74	37,0	126	63,0
ABERASTASUNA ETA FORTUNA HANDIEN GAINEKO ZERGA	40.983	21.354	52,1	19.629	47,9
Minimo salbuetsia	34.363	17.766	51,7	16.597	48,3
Ohiko etxebizitzaren salbuespena	6.620	3.588	54,2	3.032	45,8
GUZTIRA	671.332	250.651	37,3	420.681	62,7

Mila eurokotan

Funtzio publikoko programak Foru Aldundiko giza- baliabideen kudeaketa aurrera eramaten du. Departamentuetan komunak diren programak eta proiektuak bultzatu eta koordinatzen ditu.

Ekonomia sustapena, landa ingurunea eta lurralde oreka departamentuko 5 programa zuzentzen dira kolektibo honetara: Lurraldearekiko konpromisoa (ikasteko kultura sortu eta bultzatu, edozein adin izanda ere, eta hezkuntza zentzu zabalean hartuta); Internalizazioa jarduketa sustatzea; Eskulangintza sektorearen sustapena; Zientzia, teknologia eta berrikuntza sustatzea (Gipuzkoan kokatutako Euskal Zientzia, Teknologia eta Berrikuntzaren zentroetan egindako inbertsio eta garapen proiektuak babestu); Gipuzkoa 4.0: Fabrikazio aurreratua (informazioaren gizartea bultzatzen duten ekintzei lagundu).

Departamentu horrek aurrera eramaten dituen ekintzetan, emakume eta gizonen parte-hartzearen datuetan ikusten da ikaskuntza arloan emakumezko eta gizonetzkoen parte-hartzea antzekoa dela; eta ikerketarekin lotutako gaitan, aldiz, emakumeen presentzia gero eta nabarmenagoa dela; batez ere, osasuna eta biozientziekin zerikusia duten arlo jakin batzuetan. Edozein kasutan ere, presentzi hori espero zitekeena baino txikiagoa da, unibertsitatean sartzen den emakumeen portzentajea kontuan izanda. Normalean, eta ingeniarietan izan ezik, emakumeen presentzia gizonetakoena baino handiagoa da.

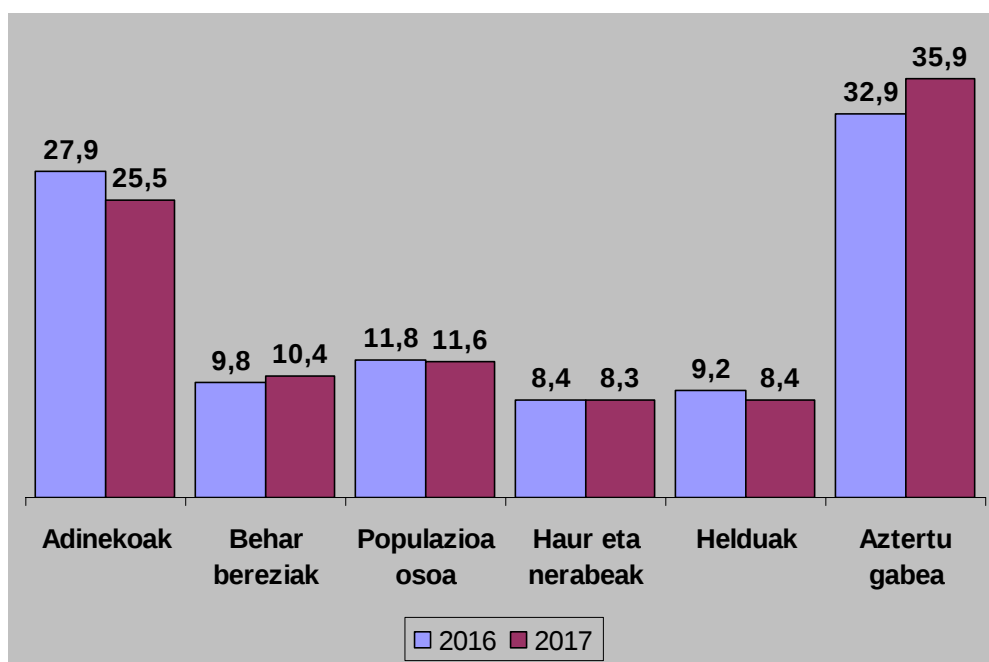
5.6. Konparaketa 2016-2017

2016 eta 2017 ekitaldien arteko konparaketaren emaitza nagusiak honakoak dira:

- Adinekoei zuzentzen zaien aurrekontu propioaren portzentajea %27,9tik %25,5ra jaitsi da .
- Behar bereziak dituztenei zuzendutakoa %9,8tik %10,4ra igo da.
- Helduei zuzendutakoa 0,8 puntu jaitsi da: %9,2tik %8,4ra).

- Haur eta nerabeei zuzendutakoa jaitsi egin da: %8,4tik %8,3ra (-0,1 puntu).
- Populazio osoari zuzendutakoa %11,8tik %11,6ra jaitsi da.
- Eta azkenekoz, aztertu gabe geratu den aurrekontu propioko zatia %32,9tik %35,9ra igo da.

5.2. GRAFIKOA. Kolektibo bakoitzari zuzendutako aurrekontuaren portzentajearen bilakaera 2016-2017

6. AZTERTUTAKO PROGRAMEN ERAGINA OINARRIZKO GAITASUNEN GAINEAN

6.1. Oinarrizko gaitasunak

Atal honetan oinarrizko gaitasunen araberako azterketa egiten da. Horrela, aztertu nahi da programa ezberdinek nola eragiten duten emakume eta gizonen bizi kalitatean. Sarreran aipatu den bezala, oinarrizkoak diren gaitasunak identifikatzeko Amartya Sen-ek proposatutako ikuspegia erabili

dugu; eta Martha Nussbaum-ek garaturiko funtsezko gaitasunen zerrenda abiapuntu moduan erabili dugu.

Funtsezko gaitasunak honako hauek dira:

- Zaintza egokirako aukera
- Etxeko esparru egoki eta segururako aukera
- Diru sarrerak eskuratzeko aukera
- Aisialdirako eta kirola egiteko aukera
- Mugikortasun eta lurralde antolaketa egokietarako aukera
- Gizarte eta politika mailan parte-hartzeko aukera
- Ordaindutako lanerako aukera, baldintza egokietan
- Hezkuntza eta ezagutzarako aukera
- Osasunerako aukera
- Indarkeriarik gabeko bizitza librerako aukera

6.2. Programen analisia gaitasunen arabera

Programa bakoitzak zein gaitasunean eragiten duen aztertzeke gehien eragiten duen gaitasuna “1” zenbakiaz sailkatzen da; bigarrenagoz gehien eragiten duena “2” zenbakiz; eta beste gaitasunen batean eragiten badu “x” bezala sailkatzen da, eragina zeharkakoa bada ere. Gainera, kontuan izan behar da gaitasunen arteko loturak oso estuak direla. Hau da, gaitasun jakin batean eragiten denean, besteetan ere eragin daitekeela.

Sailkapen hori kontuan hartuta (atalaren bukaeran ikus daiteke taula) eta programa bakoitzak kudeatzen duen aurrekontuarekin gurutzatuta, gaitasuna bakoitzak aztertutako aurrekontuaren gainean duen pisuaren lehen hurbilpen bat egin daiteke.

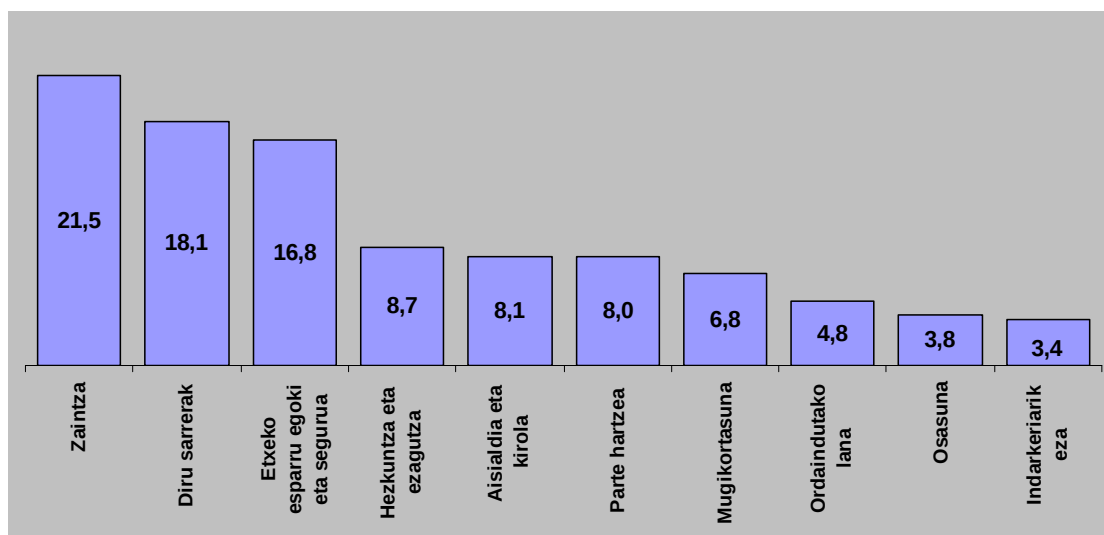
Datuak ikusi ondoren zera esan dezakegu:

- Gipuzkoako Foru Aldunditik gizartean gaur egun garrantzia handia duen gaitasun baten gainean eragin daitekeela modu eraginkorrean: **zaintzen**

arloan, hain zuzen ere. Aztertutako programa guztien aurrekontuaren %21,5 suposatzen du. Ondorio hori aurreko ataletan ikusi dugunarekin koherentea da, azken finean, Gizarte Politika aurrekontuan pisu gehien duen departamentua delako eta bertatik gaitasun horren gainean eragin daitekeelako modu zuzenean. Horri eranstean badiogu, egindako diagnosian nabarmentzen zen hutsunerik nagusienetakoa pobrezia tasako adierazlean ageri zen arraila altua zela, ondorioztatzen da departamentu horren zereginaren garrantzia areagotu egiten dela.

- Horren ondoren **“Diru sarrerak”** eta **“Etxeko esparru egoki eta segurua”** gaitasunen gainean ekar daitezkeen onurak nabarmentzen dira. Lehen gaitasun hori generoaren ikuspegitik aztertutako aurrekontuaren %18,1 zuzentzen zaio eta bigarrenari %16,8. Kasu honetan, hiru departamenturen barruan kokatzen diren programek esplikatzen dute nagusitasun hori: Ogasuna eta finantzak; Ekonomia sustapena, landa ingurunea eta lurralde oreka; zein gizarte politika.

6.1. GRAFIKOA. Gaitasun bakoitzak duen garrantzia aztertutako aurrekontuaren barruan - 2017 (%)

- **“Hezkuntza eta ezagutza”** gaitasunari, berriz, aztertutako aurrekontuaren %8,7 zuzentzen zaio; gehienbat, Gizarte Politikako departamentuaren

barnean dauden programen bidez, eta baita Diputatu Nagusiaren departamentutik aurrera eramandako programei esker ere.

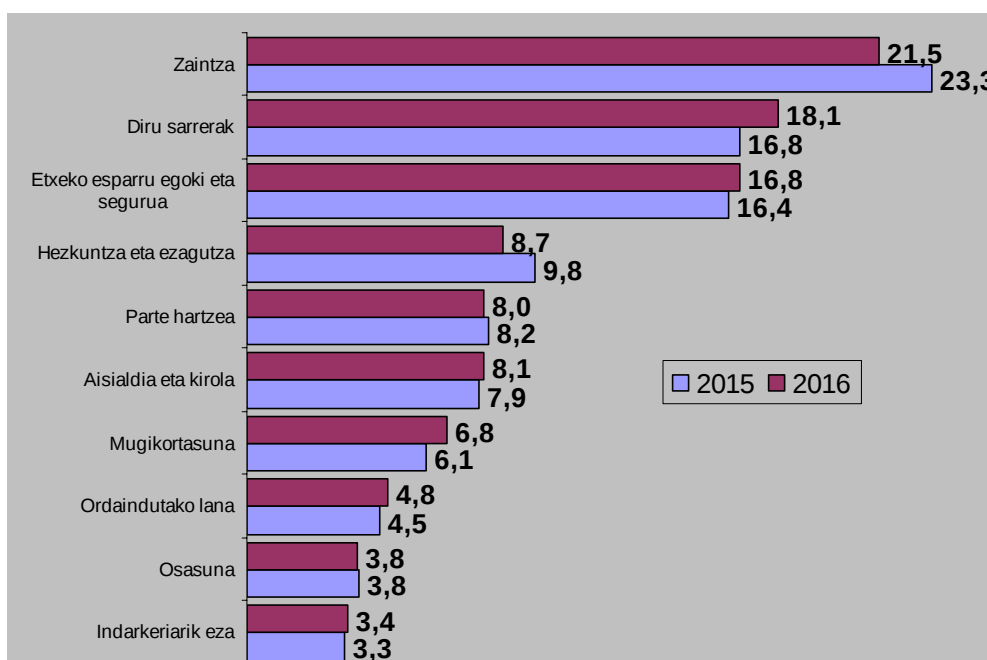
- Azkenik, beste gaitasunen artean ez dago nabarmentzen den besterik, eta modu apalagoan eragin daiteke horiengan foru aldundiko politika publikoetatik. Aztertutako aurrekontuaren gainean duten pisua honako hau da: **“Aisialdia eta kirola”** %8,1 , **“Parte-hartzea”** %8,0;; **“Mugikortasuna”** %6,8; **“Ordaindutako lana”** %4,8; **“Osasuna”** %3,8; **Indarkeriarik eza”** %3,4.

6.3. Konparaketa 2016-2017

2016ko datuekin konparatuta zaintzen arloan eragiten duen aurrekontu propioaren pisua %22,2tik %21,5era jaitsi da. Eta “Etxeko esparru egoki eta segurua” gaitasunaren gainean eragiten duena %17,2tik %16,8ra (-0,4 puntu).

Igoerarik nabarmenena “Diru-sarrerak” gaitasunean eman da: %17,0tik %18,1era.

6.2. GRAFIKOA. Gaitasun bakoitzak duen garrantzia aztertutako aurrekontuaren barruan 2016-2017 (%)

6.1. TAULA. Programa eta zein gaitasunetan eragiten duen

Programak eta zein gaitasunetan eragiten duten	Osasuna	Hezkuntza eta ezagutza	Etxeko esparru egoki eta segurua	Ordaindutako lana	Diru sarerak	Mugikortasuna	Aisialdia eta kirola	Zaintza	Indarkeriarik eza	Parte hartzea
Diputatu Nagusia										
Berdintasuna	x	x	x	x	x	x	x	x	1	2
Diputatu Nagusiaren Kabinetea		2								1
Aldundiaren Kudeaketa Estrategia		2								1
Bizikidetzeta eta Giza Eskubideak		2								1
Komunikazioa		1								2
Hizkuntza berdintasuna		1								2
Kultura, turismo, gazteria eta kirola										
Gazteria		1			x		2	x	x	x
Kirolaren sustapena	2	x		x			1			x
Garapenerako lankidetzeta	2	x	x	x	x			x	x	1
Gizarte politika **										
Adinekoen laguntza	x		2		x	x	x	1	x	
Aldizkako prestazio ekonomikoak	x		2	x	1	x		x		
Haur eta nerabeen babesa	x	x	2	x	x		x	1	x	
Desgaituen laguntza	x	x	x	x	x	x	2	1	x	
Gizarteratzea eta indarkeria matxistaren biktimak diren emakumeen arreta	x	1	x	x	x	x	x	x	2	x
Inbertsioen eta gizarte lankidetzaren plana	x	x	x	x	x		2		x	1
Gobernantza eta gizartearekiko komunikazioa										
Funtzio Publikoa		x		1	2			x		
Herritarren Partaidetazara		2								1
Ogasuna eta finantzak										
Zerga eta Finantza Politika	x	x	x	x	1			2		
Aurrekontuak eta Finantzak										1
Zerga Administrazioa					1					2
Laguntzako eta Heritarren arretarako Zerbitzuak		1								2
Ekonomia sustapena, landa ingurunea eta lurralde oreka										
Zientzia, Teknologia eta Berrikuntza Sustatzea	x	x		2	1	x	x			2
LK- Lurraldearekiko Konpromezua		1		x						
Eskulangintza Sektorearen Sustapena		x		2	1		x			x
Landa Garapena eta Nekazar Egiturak	x	x	x	2	1	x	x			
Internazionalizazio Jarduketa Sustatzea		2			1					
Gipuzkoa 4.0: Fabrikazio aurreratua		x		1	2					
Mugikortasuna eta lurralde antolaketa										
Bizikleta bideak	x			2	x	1	x			x
Garraioaren Antolamendua	x	x		x	2	1	x			x
Pasailaldeko Antolaketa eta Sustapena						2	1			
Lurraldearen Antolaketa		x				1	2			x